

IRVM celi circui
ui sola. ecclesiastici
xxiiii. Secundū doctrinā
nam **A.B.** & eū cōir
sequentium scia me
tha. que theologya

phōr & sapia noiaſ: uersatur circa totū
ens. & signāter circa substātias sepatas
ut circa nobiliores ptes sui subiecti pri.
Et iō qa ē circa nobilissima entia: nobi
lissima scia ē inter oēs scias naturalē adi
uentas. Nobilitas ei sciarū ex nobilitate
oritur subiectorū. ex p° de aia. Iō in pso
na huius scie cōgrue pōt dici **Girū** celi.
zē. Vbi describit eius dignitas admi
rāda q̄tū ad q̄tuor. s. q̄tū ad amplexum
ambitōis magnifice. Influxū correctōis
autentice. Actū iq̄sitōis amplifice. Et
gradū platōis mirifice. Primū pbat
ipius cōtinentia generalē. cū p̄mittit gi
rū. instar enim cuiuslibet giri. P circuitū
q̄ ē figura capacissima & geometricos
scia metha. oia ambit. Nā ut dī p̄buīg
in plogosapiētis. i. metha ē omia scire
ut cōtigit. Scia enī metha. girat oia en
tia siue sint immobilia & icorruptibilia; si
ue mobilia & corruptibilia; in q̄tū in eis
repit rō entis. p̄ quo pōt intelligi illud
ecclē. q̄z. Vide arcuz & bñdic qui fecit
illum. ualde speciosus ē in splendore suo
girauit celū in circuitu glorie sue. H̄tq
qdēm metha. est qdā arcus misticus ia
cīes sagittas ueritatis cōtra hostes falsi
tatis. iō est q̄si arcus refulgēs iter nebu
las glorie. ecclē. q̄o. Vide g² ipm & bñ
dic qui fecit illum. Nā girauit celū. i. to
tam uniuersitatem entiū. & spāl entiuz
quorū habitatō ē in celo. Z^m pbat ip
suis influentiā virtualē cū addit celi. Si

cut enī celū influit in hec oia inferiora:
sic scia metba. in oēs alias scias hūanas
utpote q̄ hñt istā scia: oēs alias & earū
principia p̄nt corriger uirga ueritatis. de
fendere hasta pbitatis. approbare & ro
borare norma eq̄tatis. sicut inuit **A.B.**
p° poste. parū an illud ca^m. Difficile ē
aut noscere. Id circo de hac scia pōt
intelligi illud ecclē. q̄z. Altitudis funda
mētū pulcritudo eius spēs celi in uisiōe
glē. Z^m pbat efficacia regularis cuž
subiugit circuitui. Circuit qdem ingren
do de oībus ueraciter sūn deceptōe. Et
plurimū efficaciter sine defectōne & ge
neralē sine exceptōe. iō in figura ipa ē i^e
fluius phison de quo dī geneſ 2° q̄ ip
se circuit oēz terram eiulath ubi nascit
aurū. s. sapie. & aurū terre illius optimū
est. Eiulath iter p̄ta stolidus. cuiusmōi
sunt oēs scie humāe de se: metha. excep
ta. q̄^m probat eius eminentia soli
taris cum cōcludit sola. Inter oēs enim
scias humanas ista sola p̄cellit & oībus
principat. ipa ei sola est cui nulla alia affi
milatur. Sola enī est cui emis alia fa
milatur. Sola ē quā oīs alia admirat. ut
admiratio dī possim illud tr. p°. Quo
mō sedet sola citas. p.p. zc. certe sedz ut
regia oīum sciarū.

VIA sīm doctrinā **A.B.**
p° poster. noti^a subiecti
p̄suppo² toti scie. Nam
de subiecto oīz p̄suppo
nere qa ē & qd ē. Idcir
co ad expōez libri metha. manū extēdēs
cōfidēs de dñi bonitate de subiecto me
tha. talem pfero qōem. **VTRVm**
ens simplē sumptū qd ē cōe deo & crea
ture sit scie metha. subiectū p̄m primi
tate adeq̄tōis. Et ar² q̄ nō. Nā unī scie
real ē unū subiectū reale. s; ens acceptū
A

ut cōc deo & creature nō ē aliqd unum
reale.metha.aūt est una scia realē.patet
gōens sic cōe nō ē subiectū metha.ma
ior pbatur stū.qa cōtingit uno bitu uti
uno actu.unius actus ē unū obiectū.gō
unius bitus est unū obiectū.pz sic pria
psstū.qa n̄ maioris entitatis ē effect⁹ q̄
cā & mensuratū q̄ mēsura.sed obiectuz
cāt sciam & menturat.gō si ē scia realis
obiectū non est ens rōis sed ens reale.&
sic pz 2^a ps̄ mi.p².qa q̄ sunt se totis di
stincta nihil cōe reale bñt in quo cōue
niūt.oppo^m pdicati infert oppo^m subie
cti.s̄ deus & creatura sunt se totis disti
cta.alī deus nō eēt summe simplex.quia
haberet quo cōueniret & q̄ dīret a crea
tura.gōens cōe deo & creature nō ē ali
qd unū reale.¶ Pre^a.illud quo scia for
malē distiguitur & a quo formalē deno
miatur:est eius subiectū p^m.sed ens sic
cōe nō ē huiusmōi re^uscie metha.gō zē
ma.est euidēs.bee enī sunt cōditōes sub
iecti primi.s̄ q̄ denoiet sciam formali²
& q̄ distiguat eā a qualzā³.Scie ei secā
tur quēadmodū & res ex 3° de aiasmi.p
ba² p^o q̄tū ad p^{a m} pte de distictōe.quia
6° metha.ca^o p^o distiguit A_B.tres ptes
scie spē^{u e} dicēs phisica eē circa isepabilia
et mobilia.mathe^{a m} circa isepabilia et
imobilia.p^{a m} uero phia³ circa sepabilia
& imobilia cuiusmōi sunt substātie sep
ate.Si gō hec distictō sciarū sit cōueni
ens.uⁱ q̄ sit p subiecta ppria iparum.
2^a ps mi.d̄ denoiatōe pz ex 6° huig.ubi
uocat hāc sciam theologiam.qd̄ pbat
du² stū.qa si alicubi dinū existit:i tali
natura existit.hoc est in imobili & sepa
bili.de qua pdixit hāc sciam cōsiderare
tum.qa honorabilissimā sciaz o³ eē cir
ca honorabilissimū genus.s̄ ista scia ē
honorabilissima.ex plogo huius.& ge
nus substātiarū separarū est nobilissim

gōzē.¶ Cōfirmat.qa in plogo huius
uocat phūs hanc sciam dinā qa est dī
norū.¶ Pre^a.si ens sic cōe est subiectū
metha.gō in speculatōe entis sic cōis cō
sistit felicitas nāl.ōns est fal^m gō & āns
pbō ōne.¶ A_B.io.ethicorū felicitas nā
lis cōsistit in actu methaphysicali ul̄ sa
pientiali qd̄ idem ē.Tūc sic.notitia sub
iecti in scia virtualē cōtinet totā notitiā
illius scie.gō est pfectior q̄cūq̄ alia i illa
scia.qa qd̄ cōtinet virtualē aliud est eo
pfectius.si gō felicitas cōsistat in aliquo
actu sapie uel metha,maxie erit circa a
ctū ōgnoscēdi sbuz metha.qd̄ e ens per
te cū ille actus sit pfectissimus in me^{c a}
falsitas aut ōntis pz ex hoc.qa noti^a en
tis ut ens est simp² ipfectissima.¶ Pre^a
si ens sic cōe est subiectū p^m scie metha
gō scietia metha.subalternat sibi omnes
alias scias.ōns ē fal^m.gō & āns.p^o ōne.
qa tūc subiectū uniuscui³ q̄ scie eēt sub
subiecto metha.hec enī est cōdi^oscien^e
subalternate.ut pz ex primo post. fūtas
ōntis pz 6° metha.ubi A_B.distinguit 3^s
ptes eentiales scie speculatiue.qd̄ n̄ eff³
si oēs alie subalternat̄ metha.pbo.qa
scie subalternate uel ponūt numerū P n̄.
si sic.gō plures essent q̄ tres.cum multe
sint scientie subalternate amplius q̄ tres
si non ponūt in numerū:gō phisi.& ma
thema.nō subalternat̄ metha.¶ Pre^a
d̄ subiecto scientie o³ notū eē si ē & qd̄
est.ex p^o poste.ca^o p^o.sed in ista scia nō
est notū de ente qd̄ est.gōens nō ē subie
ctū in ista scia.pbo mi.tum.qa ens est
equocū.ut ait Por.ca^o de spē si qs zē.
Equocū aut nō h̄z qd̄.tū.qa dato q̄ sit
uniuocū ē cōissimū n̄ h̄s genus supra
se nec dīam.nec p ōns diffinitōem.gō
nec qd̄.qa diffinitō dicit qd̄ est esse rei
ex p^othopi.¶ Pre^a.oē subiectū scie h̄z
passiones de ipo demrables.ex p^o post.

sed ens nō est huiusmōi. pbo minorem
dup² stuz. qa pa^o dīt eēntialī a subiecto
ens aut n̄ est huiusmōi. qa ens ē de eēn^a
cuiusl3stum. qa pa^o pdicatur denoiatie
de subiecto & subiectū de passione n̄ ni-
si p accns. qa pdicatōes p se nō cōuertū
tur. ex p^o poste. ens aut pdicatur de quo
libet in qd. ut ui². ¶ Pre^a. subiectū cu-
iuslibz scie bz principia ppria & ptes. ex
p^o po. ca^o illo. certior aut. l3 es cōe sic n̄
est huiusmōi. g^o zē. pbo mi. tuni. quia
ente nihil est prius. principiū aut est pri-
us principiato. tum qa si ens inq̄tū ens &
ut sic cōe b̄ret principia: g^o qd libet ens
b̄ret pri^a. sic ei arguit phūs p^o prio. ca^o
de reduplicatōe. si iusti^a eēt bonū i eo q̄
bonū: oē bonū eēt iusticia. oñs est fal^m
qa tūc eēt pcessus in ifinitū in principiis
& principiatis. ¶ Pre^a. substātia ē pri^m
subiectū huius scie. g^o nō est ens. oñs p^o
qa eiusdez scie nō pnt eē plura subiecta
prima: añs p^o p Arx. q^o metha. ca^o p^o q̄
ait ubiq̄ uero primi pprie ē scia ex quo
alia dependent & ppt² qd dicunt. g^o si
hoc est substātia: substātie o3 princi^a &
cās b̄re sbūz primū. tum. ex 8° metha.
ca^o p^o. substātiarū q̄rūtūr cē & princi^a
bz illud cuius cē & principia q̄rūtūr i sci-
entia ē subiectū primū illius scientie. tū.
ex q^o methap. ca^o 3°. tot sunt ptes phie
quot sunt substāe. p qd inuit q̄ & dioez
substātie. ut subiecti pri distinguit² scia
ista. ¶ Cōtra Arx. q^o metha. ē scia que
speculatur ens inq̄tū ens. & illa nō ē aliq̄
pticularis. un̄ & cōm. lo² de metha. cuiq̄
ibi statuit subiectū. ¶ Pre^a. Auic. prio
metha. ca^o 2°. p^m subiectū huius scie ē
ens inq̄tū ens. ¶ RESPOND^e o i ista
qōe sic pcedam. P^o qōis titulū breuiter
declarabo. qdam op̄i. quā nō teneo p-
tractabo. ad qōem & ad argumēta rū
debo. ¶ Quātū ad p^m sciendū ē q̄ iti-

tulo qōis po² utrū ens simplī. p li simp²
intelligo uniuersalī & abstrate. fm qd
ens cōsideratur cōissime & pscise iqtuz
ens & sub pscisa & ppria rōne entitatis
abstrahēs a quacūq̄ rōe entis spāl. Z^o
po² cōe deo & creature. Ad cuius euide-
tiam est notandū q̄ dio entis in. x. pdi-
camenta nō est prima entis dio sed a^a ē
prior ista. s. qua ēs didit in ens finitū &
in ens infinitum & accipiendo alterum
mēbrorum. s. ens finitū diditur z^a dice
in decem pdicamēta. ex qbus p^o corre-
larie q̄ deus cadit sub altero mēbro p^e
dionis. &. x. pdicamēta sub alio. oē ei ēs
pdicamētale ē finitū. iō deus ē extra oē
genus. Qō g^o accipit ens ut didit pria-
dione. & nō ut diditur z^a dice. iō pōitū ē
ens qd ē cōe deo & creature. = 3° po²
p^m primitate adequatōis. un̄ notaduz ē
q̄ q̄tū ad pñs sufficit duplex ē pritas. s.
primitas pfectōis & primitas adeqtōis
primitas pfcōis in quacūq̄ scia cōseq²
gradum entitatis rei. ut illud dicat p^m
tali primitate qd ē nobilius ens q^o cūq̄
alio ad illam sciam ptnēte. sicut in ppo-
sito po² p^m ens qd est deus qa ē nobili-
us ens fm gradū entitatis quocūq̄ alio
ente ad cōsideratōnem scie metha. pti-
nēte. sed primitas siue prioritas adeqtō
nis notat equalitatē pscisa³ subiecti ad
scias qñ. s. scia nō excedit subiectum nec
ecōuerso. Sed qcqd cadit aliquo modo
sub cōsideratōe scie cadit sub rōe foēali
subiecti. & ecō^o qcqd pticipat rōe³ foē
lem subiecti cadit sub cōsideratōe illius
scie. uerbi grā. si ens inq̄tū ens po² subie-
ctum p^m metha. tali primitate: qcqd p-
ticipat rōem entis ut sic cadit sub cōsi-
deratōne metha. & qcqd metha. cōsi-
derat sub rōe entis cōsiderat. ¶ Est g^o
sensus qōis. Vtrū ens cōissime sumptuz
ut sub se cōtinet oē ens finitū & ifinituz

& sub ppria & formalis ratione entitatis. i.e.
ens in quantum ens sit subiectum propriam scie metha.
sic adequantur quod nihil subterfugiat consideratio
ratorem huius scie ut participat rationem en
tis: **Q**UANTUM ad secundum est una opinio.
Comenius. s. quod deus & intelligere siue quod id est
genus substantiarum separatarum est subie
ctum proprium huius scie. unde contra Averrois. quod pos
sunt subiectum esse ens in quantum ens dicit sic
primo phisi. comento ultimo. quod dicit quod
propria phia nititur pbarare entia separabilia esse
peccatum. genus enim entium separarum est non
demiratur nisi in scia nali. hec enim entia
sunt subiectum propriam phie. & impossibile est
aliquod sciam demirare suum subiectum esse.
sed concedit ipsum esse aut quod est manifestum
per se. aut quod est demiratum in alia scia. Unde
peccauit Averrois. quod dicit proprium demirare
proprium principium esse. hec ergo. **H**ec autem opinio
tria ponit. ut per intuienti. proprium dicum est quod
nulla scia pbat suum subiectum esse. secundum est
propriam phiam non posse pbarare deus est sed
tantum nali. tertium est quod genus entium se
pararum est primo phie subiectum primum
Pro ista opinione arguitur secundum rationem posita
in pede quodam. Illud quo scia formaliter di
stinguitur secundum. **P**reterea. hic in prologo p
bat Averrois. quod hec scia est speculativa circa pri
mum & primas causas ex descriptione sapientie
huiusmodi aut sunt substantiae separate.
Preterea. substantiae separate non sunt oportere nobis
ignote cum de ipsis multa signa habeantur.
quod cogitatur tradit in aliquod scia. non nali p
mathema. patrum. quod in ista. cum tantum
modo sint tres partes scie speculativa. ex 6°
metha. **P**reterea: scia considerans aliquod plu
ra. attributa ad aliquod unum primum: maxime
considerat illud primum tanquam proprium subie
ctum ad quod aliquod attribuitur. sed primus
ens. i.e. proprium est ad quod omnia entia attribuuntur
quod illo primo maxime est hec scia ut de
proprio subiecto. ma. est evidens ex quod me

tha. ubique vero proprietas pri est scia ex quo
alia dependet & propria quod dicuntur. **S**ed
hoc opinio non placet iusto auctoritate ipam. Contra propria dictum sic. oportet scia utiliter potest
uti demiratur quod agitur pbat per potest pbarare su
um subiectum esse. ma. est evidens. quod sicut
per quam pbat effectus ppter quod ita est
verso per effectum p secondum causa nostra ostenditur sic.
quod s. oportet scia quod demiratur suum subiectum esse
quod per effectum demiratur aliquid de causa s. e. ex hoc enim quod effectus non potest esse sine tali
conditio in causa effectus non potest esse si non est
causa. quod si effectus est causa est. **C**onfirmatur
quod apparent inductio quod scia aliqua potest de
mirare suum subiectum esse. & hoc a poste
riori. sicut in libro elenc. demiratur syllo
gismus sophisticus est per simile patet ibi.
Si priscianus libro constructorum ostendit
rationem constructam esse per similem modum
huiusmodi larum ad dictiones & dictiones ad orationes.
Aduertendum tamen quod nulla scia
demiratur suum subiectum est demiratur ppter
quod & a priori. quod ipsum subiectum est prior
ognitum prioritate nature. potest enim demirare
suum subiectum est demiratur quod. sic intelligendo
quod scia que presupponit conceptum aliquod puta quid nois apud intellectum de
subiecto. & de illo conceptu per effectum ar
guit primo quod sit. secundum quod alia sibi insint.
CONTRA secundum dicendum arguo per quod utramque
tam phia prima quod est naturaliter potest pbarare de
um est sic. Oportet proprietas considerata in ef
fectu quam impossibile est sibi inesse nisi
est causa sit: concludit cum est demiratur quod.
Sed tam proprietas considerata in scia me
thaphysicale quod est in nali de effectu non potest
sibi inesse nisi primus mouens & proprium ens
sit: quod utramque scia potest ipsum pbarare est de
miratur quod. **P**reterea. secundum quod huius magis po
sset prima phia quod naturaliter a secunda sic. scia consider
ans conditio effectus que ducuntur in cogi
tione excellenter est causa magis potest demirare
utramque scia. et effectus per mobilia fungibilium & inutilium ordinis
et materialis operacionis. puerorum & genitrix vestimentorum. dicitur
superiora genera non sunt causa ipsa dicitur. et secundum me. quod non potest
potest non est mouens non est potest. quod si pbaratur pbaratur a deinde
arbitrio puerorum.

cām eē. sed prima phia ē huiusmōi re^u
nāl. g^ozē, ma. est eidens. sed minor p^z
ex hoc q^p generales pprietates entis que
cōsideratur in scia metha, magis ducūt
in cognitōem positiam primi entis p ex
cellentiā q spāles cōditōes cōsiderate in
scia nāli. minus ei excellens u² p̄itas mo
uendi tantū: q pbat phūs nāl. 8° phisi.
q eē primū ens simplr: qd pbat prim^o
phūs. C 3° ar² q phisi. n̄ pōt p̄bar deū
esse sic. qa si sic: g^o phisi. est simp² prior
metha. oñs est eidēter fal^m. g^o & añs.
pbatō oñe. tu ponis deū eē primū cogni
tum & primū notū in ista scia & eē no
bis p̄cognitū ex aliquo me^o nāli. Si ergo
ponis deū eē simplr p̄cognitū ex tali me
dio: & hic p̄suppoitū inqtū sic cogituz
g^o scia nāl simplr est prior ista. qa noti
ssimo hic est aliqd ibi simp² notius.

Cōfirmatur. qa tūc illa que est sim² cō
clusio in phisi. s. deū eē eēt hic prima p
pō simplr indem̄abil. & ita phisi. esset
prior metha. C Pre^a. se² q saltē q̄tū
ad istam cōclusionē deū eē: metha. sub
alternaretur phisi. siue phie nāli. sicut ci
rurgia subalternatur geometrie q̄tū ad
ista cōclusionē q uulnera circularia tar
dius curātur. l^z oīo n̄ sit simile hic & ibi
ut p^z. C ONtra 3^m dcūz a² sic. uniq
scie ē unū subiectū ex primo post. si g^o
deus & intelligentie sunt hic subiectū
o^z assignare ilP aliqd cōe & uniuocu^z a
quo b^z ista scia unitatē. illud P ē ens uel
substātia. Nibil enim aliud u² eis posse
assignari cōe uniuocu^z. Cū ens imediate
didatur post primā diōem in. x. genera.
& substātia imediate p corporeā & icor
poream. si illud cōe sit ēs: g^o hēo pposi
tum. qa enserit hic subiectū. & p oñs n̄
tantū substātia imāles imo māles & ge
neralr oē ens subicitur cōsideratōi sciē
buius ut subiectū. Ens enī cōe nō magis

abstrabit a substātiis mālibus q imāli
bus. Si aut illud cōe sit substātia. Cōtra
multipli. Tū. qa deus caderet i gen er p
se. & p oñs eēt diffinibl. Tu^z. qa ut sic
metha. nō magis erit de substātiis imā
libus q mālibus cū substātia eqlr abstra
bat ab utrisq^z. Cōfirmatur. qa sciē
cōis nō magis est de una spē q dea^a. p^z
autem ex dcis q in nullo speciali magis
uniuocātur deus & substātie segate q d
us & substātie corporee. g^o si ppt² aliq
unionem uel uirtutem sit totū illud ge
nus entium ponendū unū subiectū: pari
tōne & genus substātiarū corporearum

C Ulterius cōtra opī. istā faciūt omēs
rōnes posterius ponende q ens inqtum
ens ē subiectū primū meth. qa si sic: g^o
non genus entium separatōrū. cū unius sci
ētie sit tantū unū subiectū p^m. nec rōnes
cogūt. C Ad p^m pōitū in pede. q. dice
tur rī ad rōnes principales. C Ad 2^m cū
dr q hic in plogo p² q hec scia est spe
culatia circa prima principia. Dico q
hoc nō pbat substātias separatas esse hic
subiectū primū. nam qlz scia considerat
principia sui subiecti & passiones & par
tes & multa alia fīm q diuersimode ad
subiectum primū h̄nt attributōem.

C Ad 3^m cū dr substātie separe n̄ sunt
nobis totali ignote. R̄no sicut dicet s^o.
libro de substātiis separatis sunt multe p
prietates cognoscibiles q̄tū est ex pte il
larū. sed non a nobis uia sensus. iō aliqua
scia speculatia ē possibl h̄ri de eis sed
non a nobis. pprietates aut q̄ sunt scibi
les a nobis uia sensus de ilP substātiis:
sunt sole passiones entis. Vnde uerū ē q
ille substātia sunt subiectū alicuius scie
Speculatia possibl intellectui potēti o
noscere ipas. sed non nobis. & iō q̄tū ad
ea q̄ sunt scibilia de eis cadūt sub cōside
ratōe metha. nō ut subiectū primū. sed

A;

ut aliqd cōtētū sub subiecto p². qd̄ ē ēs
ut p₃. **A**d q^m cū d² scia cōsiderans
aliq̄ plur̄ z̄. Ista rō pōt reduci contra
ipm. nam assumpta maiori addo istam
minore. sed substātia est ad quā oīa en^a
attribuūtur. q^o metha. ubiq̄ uero pri p
prie z̄. g^o de substātia est maxime ista
scia. & p^o n̄s non de deo. P de genere en
tium sepatōrū. **A**d formā argumen
ti cōcedo maiore cū ista specificatione
si illud tale b^z oēs cōditōnes req̄itas ad
subiectum primū. tunc minor ē flā ut
patet ex pdcis. qa illud genus non est ali
qd̄ unū ab ente uel substātia. & tunc ut
prius. **Q**VANTVM ad 3^m arti
culū dicendū q̄ ens inq̄tū ens qd̄ ē cōe
deo & creature est subiectū primū me
tha. Ad cuius euidentiā declaro aliquas
cōclusiones. **P**ri a cōclusio sit ista. ēs
qd̄ ē cōe deo & creature dicit u^m ocep
tum ppriū aliū a cōceptu dei P creatur^r
Hāc cōclusionē oñdo sic. impossibile ē
eūdem cōceptū eidem intellectui sūl eē
certum & dubiū. sed aliquis intellectus cer
tus de aliquo q̄ sit ens pōt dubitare ut
sit deus uel creature: g^o iste intellect⁹ b^z
unū cōceptū entis alium a conceptu dei
& creature. maior uid² euidēs ex termis
qa negare pdcatū est negare subiectuz
minor p². qa fidel^r disputās cū infideli
utrū a. sit deus: nō dubitat utrū. a. sit ēs.
imo ē certus tam ille q̄ aduersarius. na^z
utrop̄ supponit tanq̄ uerū & certū q̄. a
sit ens. & tñ dubitant an a. sit deus P cre
atura. alias eēt uana eorū disputatō.

Pre^a. impossibile est aliq̄ plura in eodez
uno cōceptu cōuenire & differre. s^z de⁹
& creature cōueniūt in ente P cōceptu
entis qa utrūq̄ uere est ens. drñt aut p
priis cōceptibus sicut p₃. qa nō ē idē cō
ceptus dei & creature. g^o cōceptus entis
est aliū a cōceptu dei & creature. ma.

p₃. nō enī est intelligibile oppositum.
Pre^a. certū est q̄ ens pdcatur d. dō &
de creatura. g^o P km̄ aliū cōceptū P eūd̄
si km̄ eūdem sic erit pdcatō eiusdez de
se ipo. g^o km̄ aliū cōceptū & ille alius ē
unus i se: alioq̄n tot eēnt entia cōfissima
quot inferiora. **C**ōfirmat. qa P ocep
tus entis est idem cū oceptu dei & crea
ture uel alius. si alius hētetur ppo^m. si idē
uel idem alteri uel utricq̄. si alteri: g^o non
pdcabitur de altero. & sic deus P crea
tura n̄ eēt uere ens qd̄ est absurdū. Si
enī est idem utricq̄: g^o & illi sunt idē iter
se. qa que sunt idē uni tertio inter se sūt
idem eo mō quo sunt idem illi z^o. Cum
g² ocept⁹ dei & creature sint unus & idē
p^o n̄s le² q̄ ocipiendo deum ocipit crea
tura & ecōuerso. qd̄ est absurdū ut p₃.
Pre^a. oceptus entis est prior nāl̄ cō
ceptu dei & creature. g^o alius. aⁿs p₃. qa
ille cōceptus nāl̄ ē prior a quo nō quer
titur subsistēdi oñia. ex libro pdcamen
torū. & ex s^o metha. ca^o de priori. s^z cō
ceptus entis est huiusmōi. qa se² est de⁹
g^o ens & non ecōuerso. Similē si est cre
atura g^o ens & nō ecō^o. g^o ocept⁹ entis
est nāl̄ prior. p^o oñe. prius in suo priori
non dependet a posteriori nec q̄tum ad
eē nec q̄tum ad cognosci. qa ut sic: nō
repugnat sibi eē sine posteriori. g^o ē ali
ud a posteriori. **P**re^a. inter ocept⁹ q
ditatiōs solus oceptus entis est simplici
ter simplex. g^o alius a quocunq̄ oceptu
entis inferioris cōmōi sunt deus & cre
atura. aⁿs suppono p nūc. oñia p₃. qa i
possibile est eūdem oceptū eē simplici
simplicē & nō simplē simplicē. null^o cō
ceptus entis iferioris est simplē simplex
oñ. **E**x pdcis cōcludo correlariū q̄
conceptus entis ē uniuocus deo & crea
ture. qa si alius & unus: g^o uniuoc⁹. de q̄
uniuocatōe dicetur amplius in q^o huius

dñō cōcedēte. ¶ Z̄' s̄it ista. cōceptus
entis cōis deo & creature est unus realit̄.
Hāc oīdo sic. Ois cōceptus q̄ p̄di² i qd
de aliqbus pdicatōe dñte hoc est hoc: ē
unus cōceptus realit̄. sed cōceptus entis ē
huiusmōi. ḡ z̄. ma. est euīdēs qa op^m
pdicati infert oppo^m subiecti. Dato enī
q̄ non sit unus realit̄. iam nō pdicabit in
qd de pluribus: nullū enī ens rōis pdicat̄
de ente reali eēntialī & in qd. mi. p² si
mili mō quo arguit Ar. pri^o thopi. qa
illud pdicatur in qd de aliquo p qd r̄n/
detur ad interrogatōem fcām p qd d' eo
huiusmōi ē ens. qa si qras qd ē deo r̄n/
det q̄ ens. si² ē de creatura. ¶ R̄ndetur
forte q̄ ens nō h̄z cōitateim aliq̄ realeim
sed solū q̄tū ad q̄dam ind̄ram cōcipien
di. cū ḡ dī q̄ pdicatur in quid: nō ē itel
ligendū q̄ sit aliqd̄ cōe reale qd̄ pdicet̄
in qd de pluribus. sed sub uno mō cōci
piendi cōtinentur plures res q̄ru q̄f̄ p̄di
catur de hoc & de illo seorsum. puta re
alitas dei cōtēta sub uno mō cōcipiēdi
ens in cōi pdicat̄ de deo & realitas crea
ture cōtēta sub alio mō cōcipiēdi ēs de
creatura. ¶ Cōtra qa si sic. tūc pdica^o
entis de deo nō eēt pdicatō superioris de
inferiori. s̄z eiusdē de seip̄o. si² & de aliis
qd̄ nullus sane mētis diceret. ¶ Pre^a.
ad principale. unius po^e unū ē obiectū ad
ēqtū. sed ens cōe deo & creature ē pri^m
obiectū intellectus. f̄m Auic. p̄metha.
ca^o s^o. ens & res prima im̄p̄ssiōe iprimū
tur in aia ḡ ens sic cōe est aliqd̄ unū. nō
unū f̄m rōem. ḡ unū realit̄. pbō assūpti
obiectū potentie p̄cedit nālī actū potē.
ḡ nō ē unū p̄ intellectū. qa in suo priori
est aliqd̄ unū. ¶ Pre^a. circūscripto oī
intellectu deus & creatura h̄nt aliq̄ que
nientiaz. qa plus cōueniūt q̄ ens & nibil.
ḡ illa cōueniē^a ē real. & ita fūdāmētū
istius cōueniētie ē r̄ale. qa nulla relō re-

alis pōt fundari sup̄ ens rōis. nō enīma-
ioris entitatis ē res fūdata q̄ fundās, fun-
damētū illius conuenientie ē unū cū sit
relatio de p̄o relationū. ex s̄metha. cā
de adaliquid. ḡ deus & creatura bñt aliq̄
unitatē reale & hec est unitas entis i q̄
conueniūt deus & creatura. ¶ Pre^a. itel-
lectus intelligēs ens cōe deo & creature
aut est uerus aut ē falsus. si ē falsus nibil
ad b. si uerus: ḡ sic o3 eē ex pte rei q̄ ali-
qd realē sit cōe. tūc enī intellectus ē ue-
rus qñ intelligit sicut se h3 in re. ¶ Ar. 9°
metha. cā ultimo. ¶ Confirmat. qa
alr̄ uniuersalitas entis ēēt qd̄dam ficti-
tiū ut cbimera nisi intellectus apte rei
cogeretur ad sic abstrabēdū unū aliqd̄
cōe. unū o3 q̄ oī unitati alicui⁹ ueri ocep-
tus corrñdeat aliq̄ unitas ex nā rei.
Tertia cōclusio sit ista. ens cōue deo &
creature ē subiectū p̄m meth. scie. & b̄
ē direkte ad qōez. Hāc oñdo sic. prio
auctoritatibus. 2° rōibus. Auctoritate
sic. Ar. postq̄ distinxit 6° metha . tres
ptes scie speculatiō mouet dubitatōem
Vtrū p̄phia sit uniuersal⁹ aut circa ali-
qd̄ genus determinatū. Et ui² soluerit q̄
sit uniuersal⁹. unū circa finē solutōnis di-
cit de ente inqtū ens huius utiq̄ erit spe-
culari. ¶ Pre^a. ibidē in sexto dicit q̄ si
n̄ ē altera substātia p̄ter natura cōsistē-
tūc phisi. erit p̄ia scia. qa phisi. tūc ēēt
de oībus entibus sicut nūc ē de oībus na-
turalib⁹. qa tūc oīa entia eēnt nālia. sed
nūc est ita de oībus nālib⁹ q̄ p̄m subie-
ctū eius est aliqd̄ cōe oībus nālib⁹ & n̄
aliqd̄ pri^m ad qd̄ omīa attribuāt. sicut
Auct. uult primo metha. cā 1°. Et Cō-
mē. 4° metha. cōmēto p̄. ḡ subiectum
prime scie est aliqd̄ cōissimū. alr̄ oīseq̄n-
tia Ar. nulla ēēt. & illud cōissimū n̄ est
nisi ens. ¶ Pre^a. metha. cōsiderat prias
cās ut p̄ in plogo metha. ḡ dēt cōside-
re

rare cām & effectū. prime autē sūt p
se & s̄ se cē entiū īqtū sunt entia. g° ens
īqtū ens cōsideratur in ista scia ut subie
ctum p^m. ¶ Pre^a. hoc exp̄sse dicit Cō
mēta. in p̄hemio metha. q̄ subiectum
utriusq; scie. s. metha. & disputatiue est
ens īqtū ens. ¶ Ad cōclusionem istaz
a² ēt p̄ rōes. Primo sic. illd̄ est subiectū
cuiuslibet scie c9 p̄ se p̄ sunt passiōes q̄
p̄ se cōsiderātur in illa scia. sed n̄ibil ali
ud ab ente est huiusmōi. q̄. s. passiones
metha. sunt p̄ se p̄ illius. g° ens & nihil
aliud est subiectū primū scie methap.
maior est euīdēs accipiendo li primo. ut
accipit Ar. p̄ post. ca^d uniuersali qd̄
. s. inest sibi km q̄ ip̄m & nō p̄ aliud. s3
oi alii inest p̄ ip̄m. Hec enī est cōditio
primi subiecti cuiuslibet passiōis. s3 mi.
p3 q̄tū ad utrāq; ptem. qa passiōes me
tha. puta unū. bonū. uerū. unū. & multa
actus & po^a. z̄. nō sunt alicuiq; inferio
ris ētis p̄ se p̄. s3 cuiuslibz īqtū ens. nā
alias nō cōueniret oi enti. g° sunt p̄ se p̄
passiones entis īqtū ens. Istam rationē
pondero. ¶ Pre^a. si ens īqtū ens n̄ est
subiectū p^m scie metha. g° o3 dare q^{o2}
scias speculatias eēntialē distinctas. oñs
ē falsum. & cōtra phūm in sexto huius.
q̄ ponit tantū tres. g° & āns. p̄batio oñe
ens īqtū ens ē scibile & b3 pprias pas
siones dem̄abiles de ip̄o. ut dicetur ifra
g° in scia aliq. n̄ phīca nec mathe: nec in
ista perte. g° in aliq alia. g° q^{o2}. qa illa
ēt speculatia & nō practica. qa spec̄la^o
entis īqtū ens nō est directia in aliq ue
ra praxi. ut b3 declarari ifra ōbuius.

¶ Pre^a. si scia metha. est de aliquo ge
nere determinato & nō de ente īqtū
ens: g° aliq scīcia erit prior & sup̄ior ad
istam. oñs est falsum. qa iam ista imp̄
prie diceretur ab Ar. ōbuius & p̄ de
generatōe & alibi frequenter p̄ia phīa.

qa n̄ibil ē prius prio. pbō oñe. illud ge
nus determinatū de quo cēt metha. b̄ret
aliqd̄ sup̄ius ad ip̄m qd̄ b̄ret aliq̄ passio
nem dem̄abili m̄ de ip̄o in alia scia g°
eadem pa^c eēt dem̄abilē de subiecto b⁹
scie accipiendo p̄ medio illud subiectū
sup̄ius cuius cēt primo. sicut b̄re tres de
m̄rat de isochele accipiendo p̄ me^c triā
gulum qd̄ est subiectu^z huius passionis
p^m. arguendo in 3^a figura sic. Ois trian
gulus b3 tres angulos. aliq̄s triangulus ē
isocheles g° isocheles b3 tres. Si² eēt i p̄
pōito. & ita illa scia de subiecto cōuori
dem̄abit aliqd̄ tāq̄ cōclusionē qd̄ acci
pietur hic p̄ principio & sic simpl̄ illa
scia erit prior & sup̄ior ī ista. ¶ Pre^a.
maxime scia ē circa maxime scibilia k3
Ar. hic in p̄logo. sed metha. est maxima
scia km eūdem ibidē. g° est circa maxime
scibilia. Maxime scibilia autē dicūtur du
pl̄ P̄ qa primo oñsciūtur sine qbus nō
p̄nt alia sciri. cuiusmōi sunt cōfirma ut
ens īqtū ens. & qcqd̄ cōfle² ens īqtū
ens. uel dñr maxime scibilia qa sunt cer
tissima cognoscibilia cuius sunt pri^a &
cē & tāto km se certiora sunt q̄to sunt
priora. ex ilP̄ enī dependet tota certitu
do posteriorū. g° ista scia considerabit
maxime scibilia utroq; mō nō seorsum
ppter unitatē scie cōseruanda. g° sub ali
qua rōe cōi. hec est rō entis īqtū ēs &
nulla alia. ¶ Cōfirmat. Nā istā sciam
uocam⁹ metha. q̄ dī a metha qd̄ ē trās
& phī. qd̄ est scia. q. trāscēdes scia. qa
est de trāscendētibus. ¶ Quarta cōclu
sio ē ista. ens qd̄ est subiectū met scie
habet ueras & pprias passiones. hāc oñ
do sic. Ar. in q^o metha. in principio. ē sci
entia que speculatur ens īqtuz ens & q̄
huic insunt km se. ¶ Pre^a. ibidē ca³
qd̄ incipit. Et phī z̄. uult exp̄sse q̄ ens
īqtū ens. b3 pprias passiones. uñ dicit

sic. quoniam sicut sunt numeri & inquantum numeri
rurum proprie passiones ut pitas & impitas.
comensurato. equalitas. excedentia & deficere
& hec secundum se adinuicem insunt numeris.
Si autem & in solido. & immobili & mobili. &
leui. & graui sunt alia propria. sic & enti in
quantum ens est sunt quedam propria. & eas sunt
de quibus prius est perscrutari ueritate. hec
Ar. quod planius. hoc idem uult Ar. & con-
men. in q. & alibi frequenter. ¶ Pre. quod est per-
fectionis in quacumque scia simplex
non est negandum in scia perfectissima & no-
bilissima. sed hinc proprias passiones est per-
fectionis in quaquam scia. Nam ois scia realis
considerat proprias & reales passiones cir-
ca subiectum. g. hoc non est negandum in scia
metaphysica. quod est nobilissima. ¶ Confirmatur.
Nam scia proprie sumpta est hitus oculu-
sionis deminutate. ex primo post. deminutio
uero includit propriam passionem de subie-
cto quo g. saluabit metaphysica. eadem uera scia
si non habet proprias passiones scibiles vel de-
minutiles de subiecto. ¶ Sed contra istam
conclusionem auctor sic. si ens inquantum ens & in sua
totam coitatem habet aliquam propriam passionem
sit. a. Tunc sic. si ens habet passionem. a. g. a.
est nihil. oportet est falsum. g. & a. non. sicut
consequitur per ipsum. quod nihil non est parvus uera ali-
cuius. probando oportet. Oportet subiectum est extra eentiam
passionis cum cadat in diffinito eius
ut additum ut habetur ex metha. Sunt que-
qd est extra eentiam entis non est ens. & per
oportet nihil. — Se et quod ens in sua totam
coitatem non predicitur in quod de quolibet.
¶ Pre. si dicas quod ens aliquo modo predicatur
de. a. in quod g. a. erit pars sui. oportet est fal-
so quod nihil est pars sui. probando oportet. quod
passio superioris est pars inferioris per se licet non per
se. Si ergo ens predicatur in quod de. a. g. a. est ife-
rius ad ens. Si ergo a. est pars entis est pars
sui. & per oportet est deminutile pp. quod de se
ipso per ens tantum per medium. quod pars quae est per su-

pioris est deminutile pp. quod de quolibet
inferiori per illud superius tanquam per medium
sicut habere tres est deminutile pp. quod de
isochore per triangulum tanquam per medium. g. a.
est simplex notius de ente quam de se ipso. &
sic est querere pp. quod a est. a. quod est con-
tra phorum & metha. causa ultio. queritur pp.
quid ipsum est ipsum nihil est querere.
¶ Pre. Auic. per metham dicit quod ueritas & mul-
ta sunt quasi passiones entis. sicut substans
& quantitas sunt species. tunc sic. quod est quasi
tale non est uere tale. sed ens habet quasi passi-
ones: g. non habet uere passiones. ¶ Sunt iste
rationes non coguntur ad primam nego oportet
qua. a. non est simplex nihil ad probandum cum
dicitur quod oportet subiectum est extra eentiam passio-
nis. si per eam extra eentiam intelligis eam ex
tra conceptum formalem alicuius: sic con-
cedo. nam subiectum distinguitur formaliter
a sua propria passione. & sic cadit in eius
diffinito ut additum. si autem per eam extra eentiam
intelligis distincti onem realiter quod est i
ter rem & rem. sic non nego. Nam propria pars
non distinguitur a subiecto realiter. & per oportet
a. est ens realiter. & non nihil. non tamen est ens for-
maliter. Est enim dare medium inter ens forma-
liter & nihil. scilicet quod nec est hoc nec il-
lud. tamen inter ens realiter & nihil non est da-
re medium. ¶ Quod additur quod tunc ens in sua
totam coitatem non predicatur in quod de
cibus. non habeo per iconuienti. immo per ne-
cessario. quod impossibile est ens predicari de ul-
timis differentiis. Per de propriis passionibus
uel de suis propriis contrahentibus quibus con-
trahitur ad ens creatum per increatum. sicut
oportet deo dante in q. metha. ¶ Ad
secundum nego suppositum quod ens aliquo modo pre-
dicatur in quod de. a. & per oportet totum processum
nullus est quod ruinoso & falso inititur
fundamento: ¶ Ad Auic dico quod uerba
sua sunt ista ex oportibus ens inquantum ens
quae sunt ei quae species ut substantia. quantitas.

q̄litas. & quedam iunt ei ut acc̄ntalia p̄
pria ut unū & multa po^a & actus z̄. hec
ille. p̄z q̄ nō dicit q̄si passiones. sed dato
q̄ diceret q̄si: ad formā rōis dico q̄ li q̄
si n̄ semp̄ est additio distrahēs. imo ali
q̄n̄ est distractia. aliquā cōfirmatia. Ex
emplū pri: Eccle. 24° ego q̄si uitis fru-
stificaui z̄. li q̄si dicit similitudinē nō
pprietatē. & iō quodāmō distrabit. Ex
emplū z¹. Iobānis p^o. Vidimus gloriaz
eius gloriam q̄si unigeniti a p̄e. 1. illiq̄ q̄
est uer e unigenitus p̄is. Sic in p̄posito
ens h̄z quasi passiones. i. ens h̄z ueras pa-
ssiones. stat g^o cōclusio. || Quīta cōclu-
sio sit ista. ens qd̄ est subiectū p^m me-
tha. h̄z ueras & pprias passiones demī-
biles de ip̄o. Hāc oñdo sic. fīm phūm in
plogo metha. sapia est certissima sciē^a
certior aut̄ est scia ppter qd̄ q̄ qa. prio
poste. g^o metha. q̄ est pprie sapia ex p̄.
logo metha. ē scia ppter qd̄. Sed ois sci-
entia ppter qd̄ demōstrat passionēz de
subiecto ēt demīratōe potissima. ut pat̄z

Pre^a. ut supra a². Quod ē p̄scōis i q̄
libet scia non ē negādū in scia pfectissi-
ma. s̄z pfectōis ē in q̄cūq̄ scia q̄ demō-
stret pprias passiones de subiecto. qa k̄z
A. p̄ po. una scia ē unius generis subie-
cti p̄tes. & passiones eius cōsiderās. g^o b^o
nō est negandū in scia nobilissima. ||
Cōfirmatur. qa scia ē hitus cōclusionis
demīrate. ex p̄ po. cōclusio aut̄ demīratō
nis cōtinet passionem demīratā de subie-
cto. unī multi uidetur uilificare metha.
q̄ negāt eam posse demīrare. maxime cū
ipa cōsideret p̄ p̄t̄ demīratōis qb̄ utū
tur alie scie demonstrātes ut p̄z ex 4° &
6° meth. || S̄z cōtra istā cōclusionē ar²
Nā in demīratōe potissima oī sumi pro
medio aliqd medians inter subiectuz &
passionem. sed inter ens & suam passio-
nem non cadit mediū. g^o de ente nō p̄t̄

aliqd demīrari demīratōe potissima. p̄bo
minore. Inter subiectū cuius cōcept⁹ ē
simp² simplex & suam passionē nō p̄t̄
ēē aliqd mediuz. sed cōceptus entis est
simp² simplex. g^o z̄. pbatō maioris p̄
silli. Nā illud mediū aut̄ ēē diffinitō pa-
ssionis. aut diffinitō subiecti. aut mixtū
ex diffinitē huius & illius. sed subiectuz
& pa^o que h̄nt cōceptū simp² simplez
cuiusmōi sunt ens & sua pa^o. nō p̄t̄ di-
ffiniri. g^o inter ens & suam ppriā passio-
nem nullū dīmīratū mediū p̄t̄ assumū

Pre^a. ois demīratio est ex p̄cipiis p̄
priis. ex p̄ po^a Vnde in demīratōe poti-
ssima unū tantū mediū est ad unā oclu-
sionē. augētur enī cōclusiones P̄ demīra-
tōes nō p̄ media sed in post assumendo
exp^o poste. sed q̄cūq̄ cōsiderata a me-
tha. sunt cōia & nō ppria. g^o z̄. Pre
terea. nullū subiectū est in po^a cōtradi-
ctōis ad suas passiones demīrabiles de ip̄o.
sed ens est in po^a cōtradictōis ad ea q̄
ponūt passiones demīrabiles de ente. g^o
illa que ponūt passiones entis nō sunt
pa^oes entis demīrabiles de ip̄o. maior p̄z.
qa alī pa^o cōtigēter inēēt subiecto. & p̄
oīs nō ēēt demīrabil nec scibil de subie-
cto. minor pba² inductiue. p̄ in pa^a ni-
bus distiūctis. puta actus & po^a cā & cā
tum cōtingēt P̄ nec^m z̄. Nā po^a inclu-
dit negatōem actus & ecōuerso. g^o si es
est in actu uel po^a p̄t̄ ēēt in actu & nō
in actu. po^a & nō po^a. Z̄ oñdo i pas-
sioib² unicis. puta i uno. unū enī d² uno^o
unū cōtinuitate. ex c^o metha. ca^o de uno
& decio metha. ca^o p^o: Cōtinuū aut̄ oē
est dissibile & p̄t̄ fieri plura. & p̄ oīs nō
unū. g^o unū & nō unū. || Pre^a. Nulla
pa^o demīrabil de subiecto p̄dicat i qd̄ de
subiecto nec d² aliqd cōtēto sub subiecto
p̄z. s̄z aliqd qd̄ po² pa^o demīrabil de ēte
puta unū p̄dicatur in qd̄ de cōtētis sub

ente. g^o z^c. pbatō minoris q^o methap.
ca^o 3°. in fine dicit Ar. q^o sicut ens pdi-
cat eandem nām & non aliam de quāto
& quali z^c. ita & unū de his d^o quibus p-
dicatur. sed ens ita pbiat nām decē p-
dicamētorū q^o pdcatur de eis in qd. er-
go & unū de his de quibus pdicat. si si-
militudo Ar. ualet. Et nota q^o iste due
ultie rōes eque uel magis cōcludūt otra
quartā oclusionē sicut otra quītā p^o itu-
enti. Sed iste rōes non cōgūt. Ad
p^m nō cogit sciēti artem dem̄andi. cu^z
dr q^o in dem̄atōe potissima o^z sumi z^c
cōcedo maiore sed minor ē falsa. Ad p-
batōnem est dicendū q^o diffinitio ē du-
plex q^o dam dices qd est. q^o dam pp² qd
ē. mediū autē dem̄atōis nō ē diffinitō di-
cens qd ē simplī. sed diffinitō dices pp-
ter qd. ad ppo^m inter ens & passiones
entis pōt sumi diffinitō dices ppter qd
ipius passionis. nō obstante q^o pa^o bēat cō-
ceptum simplī simplicē. Ad cuius
evidētiam notandū est q^o subiectū hñs
plures passiones sic se h^z re^u earū q^o ipse
passiones fluūt ab ipo subiecto fīm ordi-
nem quēdā nālem. qa una mediāte alia.
ita q^o prior pa^o est cā pppter qd inberē
secude. & pōt sumi p medio ad dem̄an-
dum secūdā de subiecto. Ex^m h̄re angu-
lum extrisecū equipollētē duob^g rectis
itrisecis oppōitis: & h̄re tres angulos eq̄
les duobus rectis: sūt due passiones triā-
guli hñtes se ad triangulū fīm ordinē nā-
lem. qa una inest mediante altera. & u^z
pōt sumi p medio ad pbandū aliam de-
miratōe. Nam p h̄re angulū extrisecū. p²
triāgulus h̄re tres. sed nūqd h̄re angulū
ext risecū est diffinitō h̄re tres! est utiq^z
diffinitō eius. nō dices qd sed pppter qd.
Nam diffinitio dices pppter qd ē me^m
dem̄atōis. & isto mō ois cā est dicens
x p² qd effectus. uñ Ar. 2° poste. iuxta

principiū ait. idem ē mediū & cā. & ibid
iuxta mediū libri oñdit quō p omēs cās
cōtigit dem̄are. Item 7° huius cā
ultimo oñdes Ar. q^o qō pp² qd semp
querit aliqd de aliquo. dicit sic. palā igit
q^o querit cām. hoc autē ē q^o qd erat esse
ut est dicer logice qd in qbusdā qdem
ē cuius cā. i. finis. ut forsan in domo aut
lecto. in qbusdā uero qd mouit primū
. i. cā efficiens. Vñ exp̄sse dicit q^o logice
loquendo cē et extrisece ptinēt ad q^o qd
est rei. & pōns q^o qlibet cā possit eē me-
diū dem̄atōis sumendo q^o qd p pppter
qd. Ad ppo^m cū etis sint plures pa^oes
nō o^z qrere diffinitōem qd est ad pba-
dum pa^oem de ente ut arguit rō. sed su-
fficit diffinitio pppter qd. hec autē est u-
na pa^ore^u alterius. s. prior re^u posterioris
Sic enī diffinitō P rō a. s. pri termi. i. pa-
ssionis est me^m dem̄atōis. ut dr z^o po.
q^o intelligēdū est de oī dem̄atōe po^m
dem̄ante pa^oem d^o subiecto excepta p^z
pa^oe q^o P nō ē dem̄abilē P dem̄at de sbō
p diffinitōem subiecti. passiones g^o entis
hñt quedam ordinē ad ens & una pōt su-
mi p me^o ad dem̄andū aliaz. esto q^o es
& ppria pa^o qlz entis sit indiffiniblē di-
ffinitōe dicēte qd est. qa cōceptus sim-
plī simplex nō ē diffiniblē ut p^z p Ar.
6° metha. cōtra platone. Sed hic est
unū dubiū q^o pa^o sit prior & que posteri-
or in passiōib^g entis ut sic una possit ali-
am dem̄are. Rñ. saluo meliori iu-
dicio qcqd sit d^o aliis passiōib^g qa nimis
plixum & difficile eēt uidere hoc de oī
b^g passionibus entis. tñ u^z q^o unū sit sim-
plī prima pa^o entis. tum qa de ea spāl²
pbat Ar. q^o significat eandē nām cum
ente. 4° methap. ca^o 2°. & ibidē dicit q^o
eedem sunt ptes entis & unius. tum. qa
in xi. metha. ca^o 3° q^o nibil dīt oīa en^z re-
ducere ad ens & ad unū cū idē significant

cōuertibili. uñ ibi ui² q̄si loq uniformi^r
de ente & uno. Post unū ui² eē z³ ueru³
z³ aut bonū. Nam rō ueritatis ui² eē pri
or ex nā rei rōe bonitatis. sicut intellectus
nālē est prior uolūtate. sic pōt dici & ali
is passionibus cōsequē². qd² subtiliori do
ctori relinquo. qd² si ita est: ipm u^m pōt
sumi p me^o ad pbādū & demāndū ēs
eē uerū. & uerū ad pbādū ens eē bonum
& sic de aliis. Ip̄m aut unū remanet ide
mirabile de ente. uel pp̄ter defectu³ me
dii. uel qa ip̄m inē enti est p se notum
uel pp̄ter utruq̄. Ad 2^m dico q̄ p
prietas medii demāratōis est re["]cōclusio
nis demānde. ut unius cōclusionis sit tā
tum unuz mediū. sed aliqd eē pp̄rium
uni & cōe pluribus aliis fm̄ aliam rōem
nō repugnat. cōsiderata ḡ a metha. sūt
pp̄ria sibi & oia aliis sc̄is pp̄tōnabilē
cuilibet. || Ad 3^m cū dī nullū subiectū
est in po^acōtradicōis. i.e. dī ad maiorez
q̄ ue ra est loquendo de passionibus uni
cis & non disiūctis. & sic minor ē falsa.

Cōtra qa pa^o disiūcta uel ē una p due
si ē una: ḡ nec inēst enti & cuilibz enti
inferiori. ḡ bē ens uel est in actu p ipo^a
cā p cātū. cōtingēs p nec^m. & sic nullū ēs
ēt alterū determinate qd² est absurdū.
Si sint due: idē qd² prius. imo absurdius
se² q̄ cū qlibet pa^o superioris sit pa^o inferi
oris: qd²libet ens nō solum ēt cōtingēs
p nec^m sub disiūctōe: imo determinate qd²
libet ens ēt nec^m & qd²libet cōtingēs sīl

Dices q̄ passiones disiūcte nō sūt p
prie passiones illius cōis cuius assignant
sed inferiorū. Ex^m par & impar dicunt
passiones numeri. nō tñ sunt pp̄rie pa
ssiones ip̄ius numeri in cōi. qa nullg nū
r⁹ est q̄ simul sit par & impar. sed sunt
passiones disiūcte & seorsum inferioruz
numerorū. Si² in pp̄ito in passionibus
disiūctis ip̄ius entis. Cōtra ois tal p

pria pa^o h̄z aliquod subiectū cui inēst p
se primo. sic q̄ nō inēst illi fm̄ rōem al
terius. sed oī alii p rōem eius. ex p^o post.
sed pa^o disiūcta siue ponatur una siu due
nō h̄z aliqd tale p^m subiectum: nisi ipm
cōe. qa nulli alteri cōuertibili inēst. patz
g^o illud cōe est eius subiectū p^m. & tūc
idem qd² prius. Alī g^o dicēdū est q̄
pa^o disiūcta realē p q̄tū ad illud qd² signi
ficat est unica. qa enī illa pa^o unica ē ig
nota nobis: nō possumus eam noīare u^o
noie. sed circuloqmur eā p aliq̄ duo no
mia disiūcta. eo mō quo lo² Ar. x. me
tha. de me^ocōtrariorū inoīato. qd² circū
loqm² p abnegatōe³ utriusq³. ut qd² n^c
ē bonū neq³ malū. Dico g^o q̄ p cōtigēs
& nec^m circuloqm² unā passionē. sit. a.
& ad. a. nō se h̄z ens in po^a cōtradōnis.
imo nccō oē ens est. a. si² de aliis. Si ar
guas g^o omne ens est nec^m uel cōtigēs
siml. Dico q̄ si p hec duo intelligis ipz
a. cōcedo alī non. & sic nibil mali se². n
tamē oē ens est cōtingēs uel nec^m acci
piēdo nec^m & cōtingēs fm̄ pp̄riū signi
ficatū. Ad aliud qd² additur q̄ idem
ens puta cōtinuū aliqñ est unū aliquādo
multa & nō unū. Dico q̄ unū capi² du
pli. uno mō accipitur siml. alio^o h̄z qd²
p^o est pa^o unica nec oppo² multitudini
imo ipa ml̄titudo est aliq^{oo}. u^a sicut &
ens. z^{oo} est pa^o disiūcta & oppo² multi
tudini. multitudino enī cōpata ad unū nō
est unum siml. P^{oo} ens nō ē in potē¹
cōtradōnis. p³. z^{oo} dicēdū est sicut di
ctum est de aliis passionibus disiūctis.
|| Ad q^m dicēdū q̄ illa similitudo non
currit quatuor pedibus. uerū qdem est
q̄ sicut ens significat eādē nām realiter
cū quolibet de quo pdi²: sic & unū. quia
unū cū sit pp̄ria pa^o entis nō dīt realē a
quocūq̄ ente. sed ē dissimile qa ens est
idem formalē cuilibet inferiori de quo

pd². & iō pd² in qd. n̄ sic u¹¹. ideo non
predicatur in quid sed in quale & denomi-
nati. sicut pa^o de subiecto. pa^o ei & si sit
idem reali cū subiecto. tñ est sibi nō idē
fo². ut dicet plixius q^o huius. sic ad qō-
nem. AD ARGUMENTA prici-
palia in oppo^m. maiore cōcedo q^p unius
scie reali est unū subiectu^z reale. s^z nego
mino. q^a ens ut est cōe deo & creatur^r
dicit unū cōceptu^r realem. ut pbatu^r est
supra cōclusionē z³. Ad pbatōnem
dico q^p deus & creatura sūt se ipis totis
disticta in realitate. sed n̄ iōceptu reali,
sed quō hoc est possibile sciēdū est. Sci-
endū ad huius euidētiam q^p qn̄ intelligi
tur aliqua realitas cū mō suo intrinseco
iste cōceptus nō est ita sim² simplex qn̄
possit cōcipi illa realitas absq^p mō isto.
sed tūc est cōceptus imperfectus illius rī.
pōt et cōcipi sub isto mō. & tūc est cō-
ceptus pfectus & adequatus illi rei. ex^m
si eēt albedo in 3° gradu intensionis: pōi-
to et q^p eēt oīno simplex in re. posset tñ
cōcipi sub rōe albedinis tāte: & tūc pfectē
cōciperetur cōceptu adeq^to ipi rei. P^o
sset cōcipi pscise sub rōe albedis. & tūc
cōcipetur cōceptu impfcō & deficiēte
a pfectōe rei. Cōcept⁹ at iste impfcū
poss^z eē cōis albedini isti & alii. Cōcep-
tus aut pfect⁹ eēt pprius. reqri² g^o disti-
ctō inter illud a quo accipit conceptus
cōis & illud a quo accipit conceptus pro-
prius: nō ut distinctō realitatis & realita-
tis: sed ut distinctio realitatis & mōi in
triseci eiusdē realitatis. q^p distinctō suffi-
cit ad hñdū cōceptu pfectū ul^l ipfectū
de eodem. quorū imperfectus sit cōuis &
pfectus sit pprius. Ad ppo^m cōcept⁹
etis cōis deo & creature descēdit iōcep-
tum dei & creature nō p alia & alia rea-
litatem: sed p mōs trisecos alteri⁹ & al-
terius realitatis. s. p finitū & infinitū. ita

q^p sicut conceptus albedinis abstrabit a
tanto vel tanto gradu albedis & ē ocep-
tus imperfectus & inadeq^tus huic & illi
albedini. ita qdem cōceptus entis respe-
ctu dei & creature. deus g^o & creatura
sunt se totis disticta in realitate & in cō-
ceptu rali pfecto & adeq^to realitati cui
cunq^p. sed hoc non obstante cōueniūt in
aliquo cōceptu reali imperfecto & inadeq^t
o realitati. cuiusmōi est cōceptus entis
q^p ut sic abstrabit ab oī mō triseco rea-
litatis dei & creature q^p sunt finitū & in
finitū. Vnde cōceptus etis for² nō ē fi-
nitus nec ifinitus positio. sed cōis utriq^p
abstrabēs ab utrcq^p. Ad z^m cū dī q^p
illud quo scia for² distingui² z. c. dico q^p
ista maior non est uniuersal^r uera. Ad
cuius euidētiam sunt duo notanda. p^m ē
q^p scia nō solū ui² ēē circa aliqd tāq^p cir-
ca subiectū prialr cōsideratū. sed etia^z
circa cās subiecti. Ex^m. in phisi. tracta²
de nā q^p quis nullus ponat nāz ēē subiectu^z
illius scie. sed aliqd cuius nā est prin^m.
Si² in libro de aia tractatur de diffinitō
ne aie & passionibus & ptibus eius. q^p quis
subiectū illius scie pona² corpus aiatum
cuius aia est pricipiū. & sic de multis ali-
is. Cōsimilē est in ppōito. Nā circa cās
altissimas est cōsideratio huius scie cu-
iusmōi sunt substātie imāles: nō tāq^p cir-
ca subiectū prialle sed tanq^p circa prin-
cipia subiecti. Nā in pri^o sexti huius d²
q^p principia & cē q̄rūt entiū in q̄tū en²
sunt. Vñ in pri^o q' meth. oñdit A. x. hāc
sciam ēē circa ens ex eo q^p ē circa prias
cās q^a ille cē sunt cē km se effectus pri-
qd² est ens inq^tu^r ens. Ideo cōceditur q^p
prime cē cānt entitatē in effectu. a^e aut
cē secūde cānt determinatā entitatē vel
talitatē entis. Cōsiderat g^o methacās
altissimas ut pricipia sui subiecti. Vel et
alr osiderat eas ut prialiores ptes sui

subiecti. nam sunt nobilissima entia. 2°.
Z' est notādū q̄ substātie imāles & im
mobiles non p̄tinēt ad cōsideratōnem
alicuius scie pticularis nobis note ex pu
ris nālibus. nō nāl: qā; non sunt mobilia.
non mathema. qā nō sunt q̄ta. Sed eaꝝ
cōsideratio p̄tinēt ad aliq̄ sciam supiore
cuius cōsideratō abstrahit a motu & q̄
to. hec aut̄ est metha. Vnde in ista scia
nō solū cōsiderātur tanq̄ cē sui subiecti
sed tanq̄ p̄incipales p̄tes subiecti. q̄ f̄m eē
sunt abstracte illa abstractōe q̄ ppria ē
buic scie. q̄ abstractōe f̄m cōsideratio
nem uel rōnem: cōpetit aliis cōsideratis
in hac scia. Quicqd enī cōsideratur hic
cōsideratur nō inq̄tu q̄tu: aut inq̄tu mo
bile. Et iō quodlibet hic cōsideratō ab
strahit f̄m cōsideratōem: & a q̄to & a
motu. & p̄ 2^ons. p̄cipue cōsiderat̄ hic. illa
que f̄m eē abstrabūt ab utroq; huiq;^o
sunt substātie separe nō q̄ cōsiderentur
sub rōne q̄ tales substātie: sed semp sub
rōne entis cōsiderat metha. q̄cqd cōside
rat. Tūc ad rōem & auctoritatē phi^o
metha. de distictōe scie speculatiōe. Di
cendū q̄ f̄m ARI. p̄ po. ca^o illo: Certior
aut̄ scia. altera at̄ scia est ab altera quo
rūcūq; prin^a neq; ex eisdem neq; ex alte
rūtris sunt. Distiguntur g² scie nō soluz
penes diuersa subiecta: sed et penes prin
cipia diuersa. & forsitan hec distictō per
principia ē prior & eēntialior q̄ illa q̄ est
p̄ subiecta. q̄q̄ p̄ subiecta aliquā fiat disti
ctio. ut p̄bat illa auctoritas tertii de aia
secātū scie. 2°. Sic g² intelligi p̄ot i³ di
stinctō P̄ dio scian^x speculatiarū. 6° me
tha. Quia l^z duarū. s. phisi. & mathe.
ponāt ibi l^bā distiguētia P̄ forte pri^a: tñ
huius scie ponūtur ibi prin^a nō subiecta
p̄ que ab aliis distinguitur. / Alī p̄ot
dici iuxta 2^m notabile q̄ ista scia cōsid
rat oia illa q̄ alie scie pticularē cōsider

rāt. l^z sub rōe cōiori & magis abstracta
Aliq̄ tñ cōsiderat metha. qbus cōuenit
tanq̄ abstractō in eēndo: q̄ta nō cōueit
cōsideratis in aliis scis. & iō q̄n distin
guitur hec scia ab aliis: cōueniēter hoc
fit p̄ illa cōsiderabilia in qbus nō cōueit
cū aliis scis sed in quibus dī stiguit. Vñ
hec scia est circa seabilia & imobilia n̄
tanq̄ circa subiecta: sed tanq̄ circa prin
cipales p̄tes subiecti. q̄ nō p̄cipiat rōnē
subiecti alicuius alterius scie. / Per idē
rūnde tur ad aliam p̄tem minoris de
noiatōe. Hec enī scia p̄ot dici theo³ non
a subiecto sed a cā sicut nāl scia dī a nā
que nō est subiectū illius scie sed prin^m
illi³ subiecti. p^z g^o ex p̄dcis q̄ i³ mai. n̄ ē
u^ltr uā l^z alī sit uera. Ad cōf rmatōnē
q̄ ista scia dī diuina dī ut prius. / Ad
3^m nego ɔ̄nam ad p̄batōem dico q̄ ali
qd eē p̄fectius p̄ot esse duplī. P̄ p̄missiue
uel positie. P^o q̄to uniuersalius tāto pfe
ctius. 2° oē inferius est p̄fectius suo su
periori. qā ēt icludit aliqd positie quod
addit supra superins. ex^u. aial est p̄fecti
us musca p̄missiue p̄ tanto q̄ anial p̄ot
esse in aliquo p̄fectiori q̄ musca. puta in
boie. l^z musca est p̄fectior aiali p̄ot
in q̄tu includit aial & aliqd aliud qd ad
dit supra aial. / Ad p̄po^m. notitia sub
iecti in scia est p̄fectior p̄missiue & vir
tuali. non aut̄ o^z q̄ sit p̄fectior positie
p̄fectior enī est cognitō q̄ scitur q̄ p̄m
ens intelligit p̄ eēntiam suam qd p̄ba²
xii. metha. q̄ scire q̄ ens in q̄tu ens ē u^m
Cum g^o ait ARI. decio ethicorū q̄ in a
etu metbaphysicali. cōsistit felicitas: b^o
b^z ueritatem p̄ q̄to substātie imāles sūt
de cōsideratōe metha. mō p̄exposito. in
quarū cōteplatōe cōsistit felicitas nālis
f̄m ipm. hec enī est p̄fectior notitia po
sitie q̄ notitia entis in q̄tu ens. n̄ obstate
q̄ illa sit p̄fectior virtualē & p̄missiue.

Cōtra oē virtualē cōtētiū alicui⁹ ē pfectius eo ēt positi⁹. s̄z notitia subiecti cōtinet virtualē oēm aliā notitiam i illa scia z̄e. R̄nō, cōtinere virtualē aliqd pōt eē du⁹ uel virtualē actualē. P̄ virtua⁹ potentialē. p̄ cōtinentia arguit maiorez pfectōem positie. z̄ solū pmissiue. sic ē in p̄pōito. maxie de una scia unitate generis pximi P̄ remoti de qua dicet i 6° huius. Ad 4^m cū a² q̄ si sic tūc metha. oēs alias subalternaret sibi. nego cōsequētiā. ad pbōem dico q̄ pcedit ab insufficienti. Nam ad sciam subalterna taz n̄ sufficit b̄re subiectū sub subiecto sed plura alia regrūt inter q̄ est unu⁹ q̄. s. subiectuz scie subalternate addat aliq̄ drām accidētalem supra subiectuz scie subalternantis quo mō se habet musica ad arismetricā. & pspectiua ad geometriā. nō sic in p̄pōito. V̄ n̄ caueant illi q̄ ens mobile ponūt subiectū scie nāl quo niā nō poterūt euadere qn scia nāl sub alternetur metha. cū mobilitas sit quasi d̄ra accidēta. Ad 5^m cū d̄r q̄ d̄ subiecto ōz scire si ē & qd est z̄e. cōcedo s̄z minor est falsa. ad primā pbatōnem cū d̄r q̄ ens non est uniuocū dico q̄ falluz est ut b̄z declarari 4° huius & ibidē dicitur ad porphiriū. entia enī & si equocantur realē & phisi. loquendo: nō tñ eq uocātur in cōceptu entis logice & metha. loquēdo. Ad 2^{am} pbatōem cū d̄r q̄ ens non b̄z qd cū sit cōissimuz & trāscēdēs. dico q̄ hoc cōcludit genera² & equalē de oī generalissimo qa nulluz generalissimū b̄z qditatē pprie dcāz. & tñ quodlibet b̄z qd: qa alias n̄ p̄dicat in qd de aliquo. V̄ n̄ p̄ ista est insufficientes. s. q̄ si non b̄z diffinitōem pprie dcām ḡ nō habet qd. nō enī se² nisi de qditate spēi cui⁹ ē pprie diffinitō. l̄z ḡ es n̄ b̄ at qd qd exprimitur p diffinitōem si-

cut arguit p̄ illa. tñ b̄z qd eo mō q̄ b̄z eētiam. ōz ei in diffinitōibus deuenire ad aliqua simp² indiffinibilia. qa nō ē pcessus in infinitū in rōibus. s̄m phūz q̄ metha.. // Ad 6^m d̄r q̄ ens b̄z p̄prias passiones dem̄abiles de ip̄o ut p̄ ex q̄ & s̄z cōclusionē. // Ad primā pbatōnē cū d̄r q̄ pa⁹ d̄r eētialē a subiecto. dico q̄ fal⁹ est nisi p̄ hoc eētialē intelligas idem q̄ for². subiectū ei & pa⁹ sūt idez eētialē & realē. l̄z hēant n̄ idētitatē for malem ut dicetur quarto huius. // Ad 7^m rōem cōcedo q̄ passiones entis p̄ dicantur denotatiue de ente & ens de passionibus nō nisi p̄ acc̄ns & cū d̄r q̄ ens p̄dicatur in qd de quolibz. dico q̄ fal⁹ est ut iam dixi in corpe qōis. // Ad 7^m cū d̄r q̄ ens inq̄tū ens nō b̄z pri^a. dicendum q̄ pri^a subiecti p̄nt intelligi i dupli genere. P̄ cōplexa P̄ incōplexa. & utroq̄ mō ens b̄z pri^a. Nam pri^a incōplexa etis inq̄tū ens sunt prime cause. s. substātie imāles. Naz i p̄e sunt cē primi effectus q̄ est rei entitas. Habet etiā pri^a cōplexa. i. pri^a p̄prietatū p̄ q̄ sue p̄prietates sibi inherēt qa de ip̄o pōt eē deim̄atō pp² qd ut iā poñsu⁹ ē. Tūc ad pbatōes cū d̄r q̄ ente nihil est prius principium aut est prius pricipiato. Dico si sit sermo de pri^o cōplexo. es cōue ut sic nō b̄z pricipiū. qa cū sit cōe cē & cāto abstrahit ab utrcq̄ & neutrū icludit in sua qditatia rōe. sed bñ ens b̄z pricipium ut cōseruatur i suis inferioribus nam plura sunt entia qbus cōuenit pricipium b̄re & eē pricipiata & hoc^o ens b̄z aliqd prius se. Si sit sermo de pricipio cōplexo. cōcedo q̄ tale pri^m nō ē prius ente s̄z p̄prietate entis cuius ē pricipiū ut p̄dictū est. Ad 2^{am} pbatō nem q̄. s. tūc oē ens b̄ret pricipiū p̄ pri si etis inq̄tū ens eēt pri¹. R̄nō si log-

enq̄tū nō reduplicatū
entis nō reduplicatū
h̄c p̄t

Vide quā ens enq̄tū en-
sint p̄ complexo ut
de q̄tū reduplicatū

2. Accipio note re-
duplicationis

nō reduplicatū
q̄tū nō reduplicatū
h̄c p̄t

mur de prīcipio icōplexo. sic dico q̄ es
inqtum ens h̄z pricipia. accipiendo li iq̄
tuī specificatīe & nō reduplicatiue. &
tūc est sensus entis inqtū ens. i. entis k̄m
suā etitatē. sic dicius h̄o iq̄tū alb⁹ u². i.
k̄ sua albedinem. & tūc cū ifertur ergo
qdlibz ens h̄z pricipiū negāda ē oñia. qa
oñia nō ualet ab inqtū ad uniuersale nisi
qñ inqtū tenetur reduplicatiue eo mō q̄
loq² Aþ. p° priorū ut allegatū est de iu-
stitia. — Si uero loquamur de pri⁹ con-
plexo q̄ sunt ppōes immediate ad pbādū
passiones de subiecto. sic dico q̄ entis in-
qtū ens sunt pri⁹ etiā accipiēdo li inqtū
reduplicatiue & sic oē ens h̄z pricipiū
qa passiones entis sunt demirabiles de q̄
libet ente p̄ pricipia cōplexa. Nā ois pa⁹
superioris est pa⁹ inferioris cuiuslibz p̄ se
lznō p̄ sep⁹. ḡ p̄ q̄ argumētū accipit
minore falsam. Notandū aut ad euiden-
tiam pdictorū q̄ li inqtū & qlz alia di-
ctio reduplicatīa duplī accipitur. aliquā
specificatīe. aliquā reduplicatīe. Redupli-
catīue accipitur qñ denotat illud cui in-
iūgitur eē formalem cām p̄ scisa & p̄
priam inherētie pdicati ad subiectū. Ex
emplū h̄o inqtū h̄o est risib⁹. hic enī li
inqtū denotat q̄ h̄o q̄ se² immediate li-
inqtū & cui iūgitur li inqtū est cā p̄
scisa ppria & formal q̄re risibile inest
subiecto qd̄ est h̄o: Nam risibile iest hoi
k̄m ppriam rōem humanitatis ut per
cām. & tūc ualet oñia ab inqtum ad uni-
uersale Nam si h̄o inqtū h̄o ē risib⁹ ḡ
ois h̄o. Accipitur aut specificatīe quā
do non notat talem cām sed solum illd̄
cui additur accipi k̄m rōem formalem.
Ex⁹ h̄o inqtū h̄o est albus ē sensus. h̄o
inqtū h̄o. i. illud qd̄ est homo est albus
solū ei specificat & nō reduplicat sic ac-
cipiendo li inqtū & tūc nō ualet oñia ab
inqtū ad uniuersale. nō enī se² h̄o inqtū

h̄o est albus ḡ ois h̄o est albus. hoc ēt
mō accipit Aþ. 3º phisi. & ē ex⁹ aptius
ad ppōitū ubi diffiniēs motum dicit q̄
motus est actus entis in po³ inqtū i po-
tentia. cum ei mobile h̄eat in se duas rō-
nes qa est ens in actu & ens in po³ mo-
tus est actus eius non primo mō sed z⁹
mō. & isto⁹ significat li in qtū qñ acci-
tantū specificatīe qa si reduplicatiue in-
ferret uniuersalem. ḡ oē ens in po³ mo-
uetur. qd̄ ē falsum. quo⁹ ait Aþ. p° prio-
rum q̄ si iusticia ē bonū inqtū bonum
iusticia ē oē bonū. qd̄ ē fal⁹. Sic in p̄
posito p̄ accipitur reduplicatō ppriis
sime. 2º minus pprie. Ad 8⁹ cū a²
q̄ substātia ē p̄ subiectū ḡ nō est ens
nego añs. & ad oēs auctoritates que ad-
ducunt² dicēdū q̄ nihil uult plus diceā
phūs nisi q̄ de substātia est pricipialor
intētō meth. sicut de priori nobiliō &
notiori pte sui subiecti primi. Sic enī
rūtur prin⁹ substātiae non uniuersalī sed
principali. & isto mō intendit Aþ. pbāt
in pricipio 7' metha. ubi pbāt substātia
esse priorē oī ente triplici prioritate. q̄re
de substātia principali est agēdū. & qd̄
sit subiectū metha. p̄.

Vt p̄ ppō p̄

Trū ista ppō sit uera. oēs
hoies nālī scire desiderant
Vi² q̄ nō. si sic: ḡ oēs hoie-
nes nālī sciūt se scire. oñis ē
fal⁹. ḡ & añs. falsitas oñis p̄. tu. qa nō
oēs hoies sunt scientes. nec p̄ oñis sciunt
se scire. tu. qa scire se scire est actus re-
flexus. nō aut oēs hoies iflectūt se supra
actum rectum sciendi ut sic sciant nālī
se scire. tu. qa multi credit se scire &
non sciūt. Si aut nālī scirent se sciūt nūq̄
decipientur in tali opinione. qa actus na-
lis semp est rectus. oñia p̄. qa nihil desi-
ratū nisi cognitū. k̄z August. 9º de tri.

differēs & nondū actualē uniuersalē poterit cognosci ab utraq & nihil mali se quitur. Ad illud de somno & uigilia. cuius est actus eius est potentia. di² uno mō q̄ uerū est subiectie. non obiective. ita q̄ cuius subiectie est potentia eius obiective est actus. ex hoc enī probat Ar. ibi. q̄ sicut actus sentiendi ē cō pōti. ita & potentia. & nō aie tantū. Potest et̄ dici in pōto q̄ eiusdem est actus & potentia etiā obiectie. ita q̄ si cut potentia sensitua habet p̄ obiecto illam nām sic indifferētem: sic & actus qd̄ pbatur. tum. qa alī nō eēt idem obiectū potentie & actus. tum. qa alias potentia sensitua h̄ret aliqd p̄ se obiectuz fm̄ aliq̄ rōnem fm̄ quam impossibile eēt illam po^{a.m} cognoscere actu obiectū illud. qd̄ est absurdū. & tāl sensus cognoscat obiectū fm̄ nām cōmunē & nō fm̄ singularitatem. pbatur sic. qa om̄is potentia cognitiua cognoscit obiectum sub illa unitate q̄ distinguit ip̄m ab oīi alio. qd̄ non est unū ista unitate. sed sensus putas uisus actu uidens obiectū n̄ distinguit ip̄m ab om̄i alio qd̄ non est unū unitate numerali & singulari. ḡ nō cognoscit ip̄m sub unitate numerali ul̄ singulari. ḡ sub aliq̄ alia. illa est unitas nature realē minor unitate numerali. p̄ batio minoris. qa licet radius in medio cōtinue mouetur & sit alius & alius numero. uisus tamē nō distinguit sed iudicat ip̄m quasi unū cōtinue permanētez Similē si p̄ diuinam potentiam fierēt duo corpora simul in eodem loco eiusdē q̄ titatis & coloris nūq̄ sensus distinguerez inter i³ Sed iudicaret unū corpus nūero se sentire. hec est una rō ad pbandū illā unitatem inter illas ponendas. 7° meth. Sicut ḡ negādū est de potentia sensitua q̄ sit p̄ se & priō circa singularē. ita

negādū est de actu. Cū dicitur 2° post. sentire est singulare & quecunq̄ similia adducūtur eandem h̄nt ueritatē q̄tenq̄ singularitas est rō sine qua non.

Veritur utrū ad metha. in q̄tum tal p̄ se ptineat cognoscere om̄es quiditates rerum in pticulari. & uidet² q̄ sic. nam fm̄ phūm. 6° huius iuxta principium. nulla alia scia facit cōsiderationem de ip̄o qd̄ qd̄ est. ḡ ista habet q̄gnoscere om̄es quiditates. oīa pbat². qa qd̄itates rerū sunt note. si ḡ in nulla alia scia se² q̄ in ista. Pre³. cognitō tātū in uniuersali est imperfecta eo q̄ confusa & indistincta. ḡ si metha. non cognoscit qd̄itates rerū in pticulari: sed tantum in uniuersali: esset imperfecte sciēs & alii p̄fecte. qd̄ est cōtra phūm hic in plogo. Pre³. a simili. sicut se habet in potentiis ordinatis: sic est in habitibus. sed sic ē in potentiis ordinatis q̄ potentia supior potest omnē rōnē apprehēdere quā potest inferior. ḡ habitus supior cognoscet om̄ia q̄ cognoscuntur i habitibus inferioribus. sed habitus inferiores cognoscūt in pticulari. ḡ & supioreres. metha est habitus supremus ḡ 2c. Cōtra si sic ḡ oēs alie supfluerēt. qd̄ est absurdum dicere. RESPONdeo. dicit² q̄ sic. sed sunt duo mōi dicēdi. unq̄ modus est q̄ ad metha. ptinet cognoscere quamlibet qd̄itatem fm̄ q̄ quiditas est & fm̄ q̄ hec qd̄itas. nō tñ fm̄ oēm rōnē cuiuscūq̄ accēntis huic qd̄itati. sed hoc ptinet ad alias sciētias. Pro isto mō arguitur primo sic. qd̄itas hec ē prior cognitōe diffinitōne & tpe: motu & q̄titate. & quocūq̄ alio accēnte. ex 7° hius. ḡ pōt cōsiderari absq̄ illā accēntibus

qa prius in suo priori nō dependet a suo posteriori nec q̄tum ad eē nec q̄tuʒ ad cognosci. alī iam non eēt prius. sed qdītas ut sic nō cōsideratur in sc̄ia nāli. quia illa nō abstrahit a motu. nec in mathe-matica. qa illa nō abstrahit a q̄to. g° re linquitur q̄ in metha. Pre⁴. si hec q̄ditas pticularis nō cōsideratur a meth. g° ab aliquo alio. oñs est falsum. pbatō qa illa sc̄ia quecunq̄ sit erit subalterna metha. qa cum metha. cōsiderat q̄ditatem in cōmuni si illa cōsideret in pticu-lari habebit subiectū sub subiecto quod est diffinitō sc̄ie subalterne. Pre⁵. si nō g° supius & inferius p se ad eandem sc̄iam nō ptinebūt. oñs est falsum. quia eiusdem sc̄ie est cōsiderare numeruʒ & binarium. triangulum & ysochelum. z̄c oñia patet. qa hec q̄ditas ē inferior ad q̄ditatem in cōmuni. Pre⁶. prima cognitio de re ptinet ad methap. qa est primus sciēs. sed prima cognitōne de re cognoscitur sua quiditas. g° z̄e. minor pbat. qa illud qd̄ est de re omio inostē-sibile cognoscitur de re prima cognitō-ne. huiusmōi est q̄ditas ppria que hēt p diffinitōem. km illud 7' metha. capi⁹ ultio. qrere ei quare homo est homo ni-bile est querere. Vnde ibi oñdit Arx. q̄ qd̄ est rei habet rōem cause & principii indemnabi⁹. nec potest de eo forari qō ppter qd. Alius modus dicendi tē-nes eandem cōclusionē est. q̄ q̄ditas b̄e & pticularis est prior acc̄ntibus. & acci-dentia p se respect u illiq̄ quiditatis sunt priora acc̄ntibus p acc̄ns. licet g° quidi-tas km q̄ hec & pticularis & et q̄tum ad pse acc̄ntia ptineat ad metha: tamē inq̄rum mobile uel huiusmōi que sunt accidentia p accidēs. i. ut formalit intel-lecta sub aliquo acc̄nte p accidēs: ptinet ad aliam sc̄iam. qa sic est posterior seip-

sa intellecta sine ilP acc̄ntib⁹ que sūt ac-cidentia per acc̄ns. Ambo isti modi cōueniūt in hoc q̄ alie sc̄ie non cōsidera-rant q̄ditatem nec hāc q̄ditatem i se. s̄z tantum acc̄ntia sibi. sed differūt q̄a pri-mus modus dicit q̄ metha. cōsiderat q̄ditatem & hanc q̄ditatem tantū ut qdītas est. Secūdus modus dicit q̄ metha. cōsiderat q̄ditatem & hāc q̄ditatem nō tantum ut q̄ditas est. sed etiam q̄tuʒ ad pse acc̄ntia. SED CONtra illud in quo cōueniūt arguitur. qa si sic: ergo omēs alie sc̄ie cōsiderat de ente p acc̄ns oñs est falsum & cōtra Arx. 6° metha. g° & añcedēs. oñia est euīdēs. qa quidi-tas cum acc̄nte p accidēs cōstituit ens p accidēs. km phūm. 7° metha. capi⁹ de-ēte & uno. Cauēat g° illi qui dicūt q̄ d̄ corpore mobili inq̄tu mobile est scien-tatural. & q̄ mobilitas sit formalit ratō subiectua ne habeant cōcedere q̄ natu-ral sc̄ia sit de ente p accidens. de quo a-lias. s. in prima qōne libri phisi. plixiq̄ re colo me dixisse. Cōfirmatur rō. quia necesse est p̄cognoscere de subiecto qd̄ est. ex primo posteriorū. sed ens p accidēs non habet quid. qa omē h̄ns qd̄ p̄ est genus. uel in genere. sed ens p acc̄ns non est in genere. immo distinguit con-tra omia genera 6° metha. Cōtra il-lud in quo secūdus modus distiguitur a primo. arguitur sic. qa si sic: g° omnes alie sc̄ie erunt sc̄ie methap. subalterne. oñs est falsum. ut etiam ip̄i dicūt: g° & añcedēs. pbatō oñne. qa tūc nulla passio remanet cōsiderāda in aliis sciētiis. quia sola metha. cōsiderat pprias & primas passiones. alia aut̄ acc̄ntia p accidēs. & p oñs nulla alia demōstrat primā passionē inesse. sed p̄supponit demōstrari in alia. sed cōclusio ubi demōstratur p̄ 3 passio-est pricipiū in inferiori sc̄ia ubi demīrat

posterior passio uel aliqd aliud. sed hec
est cōditio scie subalternantis & subal-
ternate. g° oēs alie scie sunt subalterna-
te scie metha. ALIter g° dicendum
q; ad metha. inqtum tal non ptinet cō-
siderare om̄es quiditas in pticulari sed
in uniuersali tantū & sub ratōne entis. &
hoc pbat rō facta. q; aliter alie om̄es
supflueret. unde & AR. multum tem-
perate dicit sicut decet & ut cōuenit. q; a
sapientis non est scire oia quocunq; m
sed ut cōtigit. i. in cōmuni & in uniuer-
sali. nec ratōnes alterius opinis cogunt

AD primū dico q; quelibz quiditas
non est prior omni accidēte. sed solum
qditas substātie. nō autem qditas q̄tita-
tis. uel qualitatis. q; si sic eēt prius seip-
so. Cōtra adhuc stat argumentū. q; a
qditas ignis est prior omni motu & q̄ti-
tate. g° ut sic non cōsideratur a naturali
nec a mathe. g° a metha. & hēt ppōitū

Respondeo. in obilitas nō est forma-
lis ratō subiectua subiecti naturali: ut a
lias dixi. cuius una est ratō p nūc. quia
subiectū sub rōne subiecti prius est na-
turali passione. g° i suo priori passio nō
est formalis rō cognoscendi ipm. ex q; p
osterius est. mobilitas aut est passio in
scia naturali. // Dicendū g° q; quiditas
ignis cu; illo qd apriat ipm qcqd sit
illud ut sit pprium subiectū motus con-
sidera² in scia naturali. g° tal quiditas
ut quiditas cōsiderabitur a phō naturali
illud uero quod apriat ipm ut sit sub-
iectū motus non est motus. q; prius na-
turaliter habet rōnem illam q; sit subie-
ctū motus. // Ad 2^m cum infertur q;
illa est subalternata metha. dico q; pōt
reduci contra eos. nam fīm eos illa alia
habet subiectū sub subiecto & ultra b⁹
adderet differētiam accītalem ad sub-
iectum metha. nam qditas fīm te q̄tu;

ad accidentia p accidens cōsideratur ab
alia scia. hec est autem una de cōditōni
bus scientie subalterne q; addat differē-
tiam accītalem. Ad formam pcedit
ab insufficienti. Ad cuius euidentiaz
notandum. q; una cōditio scie subalter-
ne est q; suum subiectū sit sub subiecto
scie subalternantis. alia q; sciat quia. ubi
superior scit ppter qd. & a superiori ac-
cipit sua principia ad pbandū cōclusio-
nes. Alia q; subiectum addat differētā
accidentalem. sicut sonus additur nū-
to & uisuale linee. // Ad ppōitum lic³
naturali & mathematica habeant subie-
ctum sub subiecto methaphi. q; illa cō-
siderat qditatem in cōmuni. iste quidi-
tatem in pticulari. i. in speciali. nō tamē
addūt differētiam accītalem sed essen-
tiale. puta hanc quditatem sup quidi-
tatem. // Ad 3^m dicendū q; ad eande³
sciam ptinet cōsiderare superius & infe-
rius. genus & spēm fīm rōnem superio-
ris. sicut patet in exemplo quod adducit
q; arismetius cōsiderat de numero &
binario fīm rōnem numeri. & s. c. meth.
fīm rōnem entis in cōmuni cōsiderat d.
om̄i ente. tamē de superiori & inferiori
potest esse alia & alia scia fīm aliā & ali-
am rōnem ppriam. unde si binariq; ha-
beret aliquas passiones pprias demirabi-
les de ipso non p rōnem numerit eius cō-
sideratio ptineāt ad aliā sciaz ab arisme-
tica. Sic dicendū in ppōito. // Ad ulti-
mū dicendū q; prima cognitio de re ul⁹
est uniuersal uel est pticularis. pria uni-
uersali cognoscitur illud qd primo iest
sibi in uniuersali. sicut ens & huiusmōi
prima uero pticulari cognoscit² p. qd
sibi inest in pticulari. s. sua ppria quidi-
tas. metha. aut nō est prima scia pticu-
laris de homine in pticulari. sed pria uni-
uersal de ipso inqtum ens uel substantia

AD primū principale de 6° metha.
dico q̄ solū intendit q̄ nulla alia scia cō
siderat qd in cōmuni nūl meth. Ad
z^m quando dicitur q̄ cognitio in uni
uersali est imperfectior. z̄. dicitur uno
q̄ licet pfectius sit cognitio scientie i p
ticulari ut pticularē inducit uniuersale:
q̄ in uniuersali tantū: tamē ubi pticularē
non cōcludit uniuersale: uniuersale nō ē
imperfectius. Aliter dicitur q̄ licet ali
quo modo cognitio pticularis sit pfecti
or in se sumpta pscise. tamē cognitio u
niuersalē de pprio cognoscibili est certi
or & m pportionem: q̄ cognitio pticula
ris de suo cognoscibili. qa plus dat cog
noscere uniuersale q̄tum cognoscibile ē
q̄ pticularē. Ad 3^m de simili d̄ potē
tiis ordinatis. dico q̄ non ē simile de po
tentias & habitibus. qa ex quo supior po
tentia habet maiorem unitatē: & si spēs
plurium habet: potest illa plura cognos
cere. sed habitus non est rō cognoscēdi
nisi rep̄ntando rem. habitus autem uni
uersalē nō est rep̄ntatiuus illorum pticu
larium. probatio quia contingit scire in
uniuersali ignorādo in pticulari. habitu
ḡ uniuersali non cognoscū tur que sunt
habitū inferioris. potentia aut superior
& habet virtutem maiorem & pot recipi
alias spēs.

Vr̄. in qua via sit diffīlitas ad cognoscēdū

Veri² utrū magis uaria sint
difficiliora ad cognoscēdū
& videtur q̄ nō. nam inna
ta est nobis via pcedere ex
notiorib⁹ nobis ex primo phisi. & intē
dit ibi ut patet per līam q̄ uniuersalia
sint nobis magis nota & singularia mi
nus nota. Cōfirmatur. qa confusa &
indeterminata sūt nobis magis nota ut
dicitur ibidem. Item totum est ma

gis notū q̄ ptes sed uniuersalia sunt ma
gis cōfusa & indeterminata q̄ singularia
uniuersale est etiam totū ḡ uniuersalia
sūt nobis magis nota. Pre^a. illa citi
us occurrit intellectui quorū singularia
occurrit citius sensui. sed singularia ma
gis uniuersalē citius sentiuntur ḡ uniuer
salia prius intelligūtur. pbatō minoris.
qa pueri prīo om̄es homies appellant
patres & omnes fērias matres z̄. pat̄
etiam in expīmēto Auic. qa si aliqd ui
deatur a remotis prius cognoscit q̄ sit
corpus q̄ aimal & prius aimal q̄ homo
& homo q̄ sortes. Pre^a. & m Auice.
primo metha. ca^o & cōmuniſſima ut ē
ens & res prima im̄pſſione imprimūtur
in aima ḡ p̄ cognoscūtur. Pre^a. q̄
minus uniuersalia magis cognoscantur
& sint magis nota nature. arguitur sic:
unūqd̄q̄ est magis notū qd̄ est magis
pfectum & magis ens. qa sicut res se ha
bent ad entitatem: ita & ad cognoscibi
litatem. sed minus uniuersale est pfecti
us ens q̄ magis uniuersale qd̄ addit sup̄
magis uniuersale aliq̄ pfectōnem ḡ est
magis notū. Cōtra Ar. in textu.

RESPONdeo. primo pmittam una
distīctōem. 2^ondā multiplicem cō
enī

Quātum ad primū dico q̄ q̄tu^z p
nunc sufficit duplex est uniuersale. s. in
cāndo & in pdicando. uniuersale autem
in cāndo attenditur penes ambitū & ex
tēsionem virtutis ut illud dicat² uniuer
salius isto modo cuius virtus ad plures
effectus se extendit. sicut causa prima q̄
tamen in se est singularis ut opponitur
uniuersali in pdicando cum nō pdicet²
de pluribus singularibus. uniuersale autē
in pdicādo est illud qd̄ diffiniē primo
poste. q̄ est unū in multis & de multis
qd̄. s. est aptum natū de pluribus pdica
ri. Quātum ad 2^m si queratur de

uniuersali & cālitatem sit ista prima cōclusio magis uniuersale & m cālitatem ē nobis minus notuꝝ q̄ minus uniuersale. bāc oñdo sicut q̄to aliqd est minus sensibile tāto est minus notum nobis. s̄ magis uniuersale & m cālitatem est minus sensibile ḡ z̄. maior patet de intelligen-
tiis sepatiis a materia que q̄a minus sen-
sibilia minus nota sunt nobis. pbatō mi-
noris q̄a uniuersaliora in cāndo sunt pfe-
ctiora. sed pfectiora sunt minus sensibi-
lia. Notandū tamē q̄ ista cōclusio n̄
est intelligenda de prīcipliis cōplexis. naꝝ
cause p̄ principia cōplexa q̄to uniuersa-
lora etiā in cāndo tantum sunt notiora.
Vnde & prima principia simp² sunt si-
cut locus ianue ex 2° metha. // Si autē
q̄ratur de uniuersali & m p̄dicatōeꝝ aut
magis uniuersale cōpatitur ad singulare
simp² aut ad minus uniuersale sicut ge-
nus cōpatitur ad spēz. si primo mō diſtin-
guendum est de cognitōe. q̄a cognitio
potest sumi dup². uno mō ut est cōuis
ad sensitiuam & intellectiuam que dici²
cognitio in genere. alio mō sumitur de-
terminate p̄ cognitōe uel sensitiuia seor-
sum uel intellectiuia seorsum. si ḡ cōpet
uniuersale magis ad singulare simp² penes
eḡ nē cōeꝝ in genere. Sit ista 2^a cō-
clusio singulare simp² est nobis notius q̄
uniuersale. bāc oñdo sic. Illud est notiꝝ
nobis simp² qd̄ est notius in cognitōne
prima in nobis. sed singulare simp² est
huiusmōi. ḡ z̄. pbatō minoris cogni^o
prima in nobis est sensitua singulaꝝ aut
notius est nobis cognitōe sensitua q̄ uni-
uersale p̄. Si autē magis uniuersale n̄
cōpetur ad p̄ticulare p̄ singulare simp²
q̄tum ad cognitōnem in genere sed quā-
tum ad bāc uel illam seorsum. Si q̄tum
ad sensitiuam sit ista 3ª cōclusio singula-
re est nobis notius q̄ uniuersale. bāc oñ-

do sic. illud est notius cognitōe sensitua
qd̄ sentitur per se q̄ qd̄ ietitur p acc̄ns
sed singulare p̄ se sentitur. uniuersale āt
p acc̄ns q̄a inq̄tum est in singulari patꝝ
ḡ singulare est notius q̄ uniuersale cog-
nitōne sensitua. Si autē magis uniuer-
sale cōpetur ad singulare q̄tum ad cogi-
tōnem intellectiāꝝ uel singulare nō est in-
telligibile p̄ se sed p acc̄ns & m unā op̄o
nem p̄ potest p̄ se intelligi & m aliam op̄o
nionem. Si prima op̄o teneatur sit
ista cōclusio 4^a. uniuersale est prius no-
tum q̄ singulare. bāc oñdo sic. omē per
accidēs est posterius eo qd̄ est p̄ se 2°
phisi. ca^o de fortuna. sed & m primam o-
pionem uniuersale p̄ se intelligit singula-
re aut p acc̄ns ḡ. Si āt 2^a op̄o tene-
atur. sit ista quita cōclusio. singulare est
notius q̄ uniuersale. bāc declaro sic cōclu-
sio nō cognoscitur nisi p̄ principia q̄ sūt
magis nota & m Ar. primo poste. prin-
cipia aut & m eum sumūtur p̄ iductōem
inductō aut est ex singularibus ḡ totus
iste pcessus incipit a cognitōne singula-
rium. & p oñs ista sunt nota prius. Si
autem cōpetur magis uniuersale ad mi-
nus uniuersale ut quādo utrūq; est sim-
pli uniuersale. hoc potest esse dup² quia
aut ambo cōpantur ad intellectum aut
singularia eorum cōpātūr ad inuicem.
Si 2° mō sit ista 6ª cōclusio. singulare
magis uniuersalē est nobis notius q̄ sin-
gulare minus uniuersalē. hoc apparet. tū
qa illud est cōfusius iō prius not um. tū
a signo q̄a pueri prius uocāt omēs ho-
nes patres. tū. q̄a a r̄motis prius uidet
aliqd esse animal q̄ homo z̄. ut superius
dicebatur. Si autem utrūq; uniuersa-
le cōpetur ad intellectum. hoc cōtingit
du² q̄a uel ip̄m superius cōsideratur ut
est qd̄ indistinctū plura cōtinens cōfu-
se. uel ut est qd̄dam distinctū diffiniēs

Si primo modo sit ista 7^a conclusio magis universale est prius nobis notum. hanc probant per quatuor rationes prius facte in opponendo. **C**ontra. quia pungus simpliciter est magis tale 3° thop. sed singulare est nobis simpliciter magis notum ex 2^a conclusione & minus universale est pungus singulariter quam magis universale patet. g^o est magis notum. **R**espodeo regula ista de tertio thop. est sic intelligenda si sit pungius illi in eo quam tale. singulare autem est nobis magis notum quia sensibile. illud g^o quod est pungus singulariter ut sensibile est nobis notius. sed in hoc magis universale est pungus quam minus universale non quod universale ut sic sit sensibile sed ut existit in suppositis quia singulare magis universaliter est nobis notius quam singulare minus universale ut dictum est. Si 2° modo sit ista octava conclusio. diffinitum est nobis magis notum cognitione tamen indistincta quia prius cognoscitur diffinitum indistincte quam diffinites. hanc ostendo sic. compita sunt nobis magis nota quam simplicia ex primo physi. quod intelligendum est cognitione indistincta ibi enim dicitur. quod totum quod est compitum est notum quam partes. sed minus universale compitum ex magis universaliter g^o est nobis magis notum cognitione indistincta. **C**ontra. 6° thopisicorum dicitur quod diffinitum est minus notum quam diffinitia. sed diffinitia sunt magis universalia quam diffinitum g^o et ceterum. Confirmatur quia diffinitio est per simpliciter priora ex 6° thopisicorum sed per te talia sunt minus nota nobis. g^o priora sunt nobis minus nota. quod uero ab aliud. R^uno quod diffinitia ictum diffinitia sunt nobis magis nota & priora quam diffinitum & hoc quantum ad distinctam cognitionem diffiniti qual est cognitionis diffinitia de tali loquitur Aris 6° thopisicorum.

AD argumenta

ad prima quatuor patet ex precedentibus. nam arguit de cognitione confusa magis universaliter compati ad minus universale & faciunt per 7^a conclusione. Ad ultimum per quod probatur quod minus universale est magis notum nobis. dicendum quod uerum est de cognitione confusa & indistincta. **A**d illud in oppositum dico quod Aris hic in libro 2° de magis universalibus est in calitate & tale universale est minus & difficiliter nobis notum ut patet ex prima conclusione. Ex hoc patet intentione huius textus de quibus hic in parte ista intendit Aris. quia de primis causis & principiis in complexis cuiusmodi sunt substantiae separate.

Vt ergo metha. sit scia practica

Veritatur utrum metha. sit scia practica vel speculativa. & uidetur quod practica. nam omnis scia que ordinatur ad bonum moris est uere practica. metha. est huiusmodi. quia est ut boni finamus. ordinatur enim in immediate. ad felicitatem que est summum bonum nostrum. g^o est uerum practica. **P**reterea. ordinare est actionis scientie practice. sed metha. ordinat alias ut patet hic in libro precedenti causa. sapientis est ordinare. ex sexta conditione sapientis. g^o metha. est practica. **P**reterea. si cut se habet theologia ad perficiendum nos in esse supra naturali sic metha. ad perficiendum nos in esse naturali. sed illa ponitur practica quia perficit nos per amorem caritatis que est esse supernaturale. g^o metha. est practica que nos perficit in esse naturali. **P**reterea. metha. est communis ad practicam & speculatiam quia universaliter oium g^o nec est speculativa nec practica. **C**ontra Aris. hic in libro. **R**ESPONDEO in ista questione suppono unum quod ab oibus generaliter concedit. s.

dicendum q. praticum & speculatiu^z
p^odā se hāt sicut affratio & negatō
& b^onō sunt dñe eēntiales. & tūc ad ar-
gumentum cōceditur. & facit p p^a con-
clusione. Si autē praticum & speculatiu^z
sumantur z^o. utrūq; est aliqd positiu^z
& tūc argu^m nibil facit qa accipit mi-
falsam.

Vt r̄mēbris dīo spe-
culatiē scie que est in phi.
mathe. & diuinam. sit cōue-
niens. ui² q̄ non. tum. qa di-
minuta & insufficiens. tum. qa supflua
p p^l uia a² sic. loyca ē scia spe^{u^a} & tñ n̄
cōtinet sub aliqua istarū. p^z g^o q̄ ista di-
uisio sit diminuta. oña ē eidens. añs p
bat. qa loyca nō est circa factibilia. nec
circa agibilia. & p cōsequēs non ē prati-
ca. g^o speculatiā. Pre^a. ens eq̄lī didi²
in decem genera. ex quinto huius g^o cū
unū didens. s. q̄titas facit sciam spalem
puta mathematicam eadem r̄ce & qd̄
libet aliorum. & sic erūt plures q̄ tres.
Pre^a. substāia corporea facit scia^z spā-
lez. g^o & icorporea. g^o erūt plures q̄ tres
añs p^z qa de substantia corporea ē scia
spāl. s. phi. & naturāl. in qua cōsiderāt²
pprie passiones eius. pbatio oñē. qa sub-
stantia incorporea hab^z pprietates &
passiones alias a passionibus entis. sicut
& corporea. h^z et pfectiores passiōes q̄
tenus ē ens pfectius. g^o si de substāia cor-
porea est scia spālis pter metha. multo
magis de substāia icorporea. Ex z^a
uia a² sic. metha. cōsiderat quiditates oī-
um entium. g^o & oīum passiones. & per
oñs nulla ē alia scia ab illa qa supflueret
oña est eidens. pbatio añtis p^z p phuz
hic in līa in pri^o sexti. nulla iqt alia scia
rōem facit de quod quid ē subiecti s^z p

supponit quod quid ē sui subiecti uP. f.
ex sensu p accipit aliude. / Pre^a. de q̄ti-
tate non tantū tractat mathe. sed et me-
tha. & natural. ut p^z ex z^o phisi. g^o ma-
thema. nō distinguit ab eis. & p oñs su-
pfluit. / Cōtra. A^g. hic in līa & Auic
p^o metha. sue. RESPONDEO in
ista qōe p^o in gram de sciarum distictō-
ne. z^o de A^g. intēsione. z^o de qōis solutō-
ne. Quātū ad p^m est una opio q̄ cū
scia sit habitus cōclusionis exp^o poste-
riorum tot erūt scie distictē specificē
quot sunt cōclusiones demōstrabiles. p
qua opione a² sic. bitus innotescunt per
actus. sed re^u diuersarum cōclusionū sūt
diuersi actus sciēdi disticti specificē. g^o
bitus sunt diuersi spē. mior p². qa act⁹
sciēdi circa diuersas cōclusiones sunt di-
stincti plusq; numero. g^o specificē. oña
p^z. qa dīa maior quam dīa numeralē
specificā. pbato añtis. qa si non g^o tales
actus circa diuersas cōclusiones nō plus
distinguuntur q̄ actus sciendi circa ean-
deni cōclusionem frequēter elicit⁹ nam
oīs dīa numeralē ē eq̄l. Sz cōtra qa
si sic g^o ipa geometria uel quecūq; alia
scia non est una nisi unitate aggregatōis
ex multis sciētiis. oñs ē fallum & cōtra
A^g. p^o & z^o posteriorum. oña p^z. qa ge-
ometria cōtinet multas cōclusiōes spe-
cifice dr̄ntes. Cōfirmatur. qa si sic
scia mathematica & natural possent di-
ci una scia aggregatōe. sed hoc ē icōue-
niens. s. q̄ tantam unitatem hēant inter-
se scie que ponūt simplē diuerse q̄ta^z h^z
una earum in se. ALIA est opio q̄
dicit q̄ scia est una specificē que ē cir-
ca subiectu^z unū ad quod oīa attribuū²
h̄ns unā rōem foralē cōsiderādi oīa que
cōsiderat. & tñ scia est una nūero i una
aīa ex multis actibus intelligēdi genera-
ta. eo modo quo in uno appetitu est u^a
d z

tpantia ex multis actibus generata. diffe-
runt tñ hic & ibi. q̄ forma recipiēs ma-
gis & minus aliquā inducit uno actu uel
pluribus cōformibus. ut tpantia. aliquā
do inducitur pluribus diffōribus. ut scie
in quarū generatōe talē pcessūz ponūt
s. s̄m ordinem acqrendi sciam. ipa enī
generatur p̄ ex actib⁹ cognoscēdi p̄
prin⁹ unius scie. & tūc hētū totū eē il-
lius bitus scientifici l̄z in gradu infimo.
& tuc ille bitus d̄r eē intellectus illi⁹ pri-
cipii. ulterius cognoscendo alia principia
augetur ille habitus & d̄r intellectus plu-
riū principiorū. Ulterius ex princi-
piis deducendo cōclusiones amplius au-
getur. & d̄r eē scia'istarum cōclusionūz
semp tñ idē bitus manens nō bñs d̄ram
nisi tantū rōis. Hoc p̄ sic. qa prin⁹
pfectius cognoscitur quando ex ipo cō-
clusio deducit. qđ non eēt nisi bitus pri-
cipii intenderetur. ḡ nō generatur aliis
sed augetur p̄exns. Sz cōtra hāc op̄i-
onem ar². nam s̄m ipos actus naturalē
sunt generatiui habitus p̄ hoc qđ natu-
ralē relinquūt suam similitudinē i passo
l̄z agentiū drñ⁹ specifice & pprias rōes
sunt reales similitudines specifice distin-
cte. ḡ actus distincti spē cuiusmōi sunt i
tellectōes diuersorum principiorū & di-
uersarum cōclusionū nō generabūt eun-
dem habitum spē. Cōfirmat. qa ubi
est eadem cā est idem effectus. Sz actus
differētes morales ut tpantie & iustitie
generant diuersos habitus spē ex eo q̄ Sz
pprias rōes specificas imprimūt poten-
tie similitudines naturales drñtes speci-
fice. ḡ similē erit in p̄posito. ui² enīz ex
tra rōnem q̄ quidam habitus generat⁹
ex actibus uniformibus. & qdam ex dif-
formibus. poterit enī dici eadem rōe q̄
non sit nisi una uirtus moralē que gene-
ratur ex quocūq; actu & deinde auget⁹

non tantum p̄ actus similes. sed et p̄ dif-
formiores. Pre³. Ar⁹. sexto ethicor⁹
distinguit intellectum a scia sicut bitū
alium spē l̄z sint eiusdem generis p̄p in
quioris q̄ sit alterum eōz cum opio &
prudentia. Cōfirmat ista rō. qa ue⁹
inq̄tum eidens ē aptum natum cāre in
intellēcū bitum cognitiū sui. sed simpli-
citer alia ē rō evidentie in pri⁹ & i oclu-
sione. qa in prin⁹ ppter se & ex termis.
in cōclusione aut̄ ppter aliud & p̄ disc⁹
sum. ḡ aliis erit bitus in intellectu q̄ est
cōclusiōis ab illo qui est principii. nec rō
opposita cogit. Cum enī d̄r q̄ prin⁹
magis cognoscit q̄n cōclusio ex ipo de-
ducit. hoc si ue⁹ ē n̄ cōcludit qn sit ali⁹
bit⁹ cōclusionis. nā l̄z iūt aliis: bitus tñ
principii intēditur ppter speculatōni
principii in se. ALIA est opio inter
istas medians quam teneo. d̄r enī q̄ cū
habitū intellectiu⁹ sit qdā q̄litas gene-
rata ex frequēti cōsideratōne P̄ ex unica
pfcā inclinās intellectū ad cōsimilē re⁹
cōplexi speculādi: p̄t poni duplex bit⁹.
unus pprius qui formalē inclinat ad spe-
culatōem ei us tanq̄ naturalē similitudo
ex eius cōsideratōne dericta. alius cōis
qui uirtualē inclinat ad speculatōem al-
terius in quo tale cōplexum alterū uir-
tualē cōtinet. p̄o p̄t cōcedip⁹ opio q̄
tot sint scie quot sūt scibilia isto⁹. & b⁹
modo pbat rō adducta p̄ ista opione.
z⁹ aut̄ mō p̄t esse unus bitus re⁹ cōplexi
orum multorū. cū ei cōclusiones sint in
principiis uirtualē & prin⁹ sint uirtualē
in subiecto: na⁹ terminus qui ē subiectū
includit p̄dicatu⁹ in primis principiis &
hoc uel eentialē si sint p̄ se p̄o. uel uirtu⁹
alē si sint p̄ se z⁹: qa inquā sic ē: se² q̄ i
subiecto incōplexo q̄ditati cognito uir-
tualē cōtineantur prin⁹ & cōclusiōes d̄
tali subiecto. & sic tota notitia q̄ de tali

subiecto nata est haberri: & et ulterius q̄ nata ē b̄ri de aliis p̄rōem eius siue sint i feriora cōtēta sub illo siue sint aliq̄ attri buta ad ip̄z ut ad p̄m: oia uirtualē cōtinēt in ip̄o subiecto. ita q̄ bitus qui inclinat formalē ad speculandum tale subiectuꝝ f̄m rōem q̄ditatiuam inclinat et uirtu alī ad oia cōplexa p̄dcā. sed primo ad cō siderandū de subiecto ip̄o. p̄ se aut̄ s̄z nō primo ad cōsiderādum de aliis p̄rōem eius. & ita re^uōium istorū est unus bit̄ uirtualē. prima ḡ distinctō sciarū ꝑz cō clusiones scitas pōt ēē f̄m sp̄es specialis simas. sed illa que ē f̄m uirtuale cōtinētiam pōt pōi distinctio f̄m genera pxi ma. sic intelligendo q̄ in una notitia subiecti oēs scie p̄o dce uirtualē cōtēte sūt unius generis tantū. sed notitia cōtētia ē una sp̄e & sic & subiectum cuius est. & hoc mō pōt intelligi illud pri posteriorum q̄ una est scia q̄ est unius generis subiecti. s. una uel unitate specifica P unitate generis pxi modo p̄exposito

Vltra sciam z^{oo}dcāz est minor uni tas scie q̄ est re^umultorum uerorū cōplexorū ad que non inclinat uirtualē unus habitus subiecti nec p̄o nec p̄ se ut dice batur in z^{oo}: sed tantum in po^a & i uniuersali. sicut ē bitus inclinans foralē ad cōsiderandum aliqd̄ subiectum cōe inclinat ad cōsiderādum ppria inferiora de ip̄s tantum in uniuersali. q̄ uidelz sci enda sunt p̄ pprias rōes inferiorū & nō p̄ naturam cōuis. & ista unitas minima pōt dici unitas generis re noti. intelligē do simili mō ut expositum est in z^{oo} & scia uirtualē q̄ in se ē una sp̄e. s̄z scie oēs formalē in ista uirtualē cōtēte sunt una genere remoto. QVANTVm ad z^mprincipale dico tria. p̄m ē q̄ phūs lo² de scia speculatia reali q̄ cōsiderat intē tōes primas abstractas a singularibꝝ re

alibus & dcās de ilP in qd. p qd̄ excludi tur loyca q̄ ē de secūdis intētōibus q̄ d̄ nullare prime intentōis p̄dicantur i qd

Z^mdictum ē q̄ loquitur de scia spe culatiua stricto modo dcā. q. s. ex natu ra sui & sui subiecti: ordinat tanq̄ ad fi nem: ad scire tantum. & non que ordi natur ad scire directiuum in aliq̄ opatō nez que nō ē eēntialē speculatō. p̄ quod excluditur pratica uniuersal. que lorgo modo dī speculatia. eo modo quo me dicia uniuersal theorica uocat.

3^mdcūm est q̄ Aꝝ. lo² de scia speculatia possibili acqri ab hōine ex liue naturali intellectus. s. ex pricipiis cognitis via sensu qa cognitionē oritur a sensu. p̄ po steriorum. p qd̄ excludit spe^{ua} cog^o de substatiis sepatiis q̄tum ad ppria ipatū ut dicetur infra. QVANTū ad 3^m principale dico istam cōclusionē q̄ sci entia speculatiua cum triplici determina tōne p̄dcā sumpta sufficenter didic hic a phō . in tres ptes. s. sic intelligēdo q̄ i^a dio sit princiaria q̄. s. ē i cōtēta imediate sub diso. qd̄ sic p̄z. nam tal^o dio non pōt esse in scias h̄ntes unitatē p̄o. qa ille sūt sp̄es specialissime & remotissime a diso q̄re oꝝ q̄ sit in h̄ntes unitatem z^oP z^{oo}. sed istarū unitatū utraq̄ corrñdet uni tati subiecti uirtualē cōtinentis totā sci etiam. ut dictum fuit supra. ḡ se² q̄ ꝑz distinctōnem talium subiectorū ē dio ta lium sciarū. Hanc cōclusionē sic ex positam phō sic. subiecta p^a ppria & speculabilia & realia de quibus p̄nt aliq̄ sciri via sensus sunt tantū tria. ḡ tantuꝝ tres sunt scie spe^{ue} pprie reales & scibi les naturalē via sensus. oīna ē euīdes ex p̄ dictis. aīns p̄² sic. nam ab oībus specula bilibus realibus pōt abstrahi unum cōe qd̄ est ens h̄ns pprias passiones . ex q̄ huiꝝ. ut sunt oia transcedētia denoīatia

puta unū bonū actus po³ & cetera. g^o de
ente ē aliqu scientia possible qutū ad tales
passiones. ē ēt necessaria qa cognitio no
stra pcedit a cōibg ad ppria. ex primo
phisi. ens aut ē subiectum reale. nā podī²
de rebus in qd. & ē subiectuz pprie spe
culabile. qa circa ens iqtum ens nō ē na
ta eē specu^o directua in aliqu opatōne q
sit vere praxis & alterius generis a specu
latōe. iterum passiones eius pnt ondi de
ipo ex pricipiis cognitis via sensus. habe
mus g^o unum subiectum p^m qd bz oes
cōditōes pdcās. & sic pp una ps antiis.
Ulterius qa h̄itus in uniuersali nō ē re^u
ppriorum nisi in po³ tantū & fm quid
ad hoc qu intellectus circa alia specialia
pficiatur oz descendere inferius & qrerr
subiecta sp̄ilia. Notandū g^o qu sub ēte
occurrūt po decē generalituma dl qbus
ex pricipiis notis via sensus nō sunt de
mōstrabiles a*l*i: passiones qu trāscenden
tes & iō nullū illorum ē subiectum al
terius scie a metha. Ulterius si oz di
uidere ad inueniendum subiectū alicuiqu
scie non oz pcedere didēdo aliqd geno
accidentis. nam quodlibet illox & qlibz
sp̄es cuiuslibet illox in aliqu sp̄e substā^e
mediate P immediate virtualr cōtinet²
& ita qd cūqz istorx ponetur p subiecto
lz forte haberet aliam passionem scibile
de se non tn esset p^m subiectuz. qre no ac
cipietur p^a distinctō sciax penes aliqd
istorum. oz g^o diuidere substāia pcise
ut subiectum p^m habeatur scie alterius
a metha. disa aut substan^a p corpoream
& incorpoream altery mēbrū. s. icorp
oreā dr ad metha. ptinere. cuius rō hec ē
qa & si substāia icorporeā bēat passiones
sibi p^a inherentes; non tn nobis scibiles
via sensus. lz sic sunt note de ipo sole pas
siones entis. unde uerum ē qu illa substā
tia est subiectuz scie spe^ue possible itelle

ctui potenti cognoscere ipaz sub ppria
rōe. sed nō nobis. Restat g^o substā^a
corporea cui absolute cōsiderate iest p^o
qutitas continua. & z^o qutitas discreta.
& mediāte qutitate oia que ose² qutitatez.
ut sunt relatōes fundate sup qutitatez. &
ēt qualitates q^e sp̄ei. & i^e passiōes sūt dl
ipo cognoscibiles ex pricipiis ogitis via
sensus. g^o ipo pot eē & ē subiectum scie
spe^ue possible nobis & alterius a metha.
& hec noiat mathematica. qu quis dicat
esse de quto P de qutitate. iō ē qa mathe
tica nō multū cōpat qutitatez ad substā
tiam corporeā: sed posteriores passiōes
ad qutitatē que est p^a passio. & qa ipsa
nota ē inē subiecto: iō quasi suppōit ut
formalr subiecti: tn fm ueritatē p^m
subiectum uirtute cōtinēs oia: ē substā
tia corporeā. & sic pp z^a ps antiis. Ul
terius eadem substātia corporeā no otra
cta ad inferiora sed a^o cōsiderata: i qutū
. l. bz formam que est pri^m deterinate
opatōis & motus & qetis: bz multas pa
ssiōes sic sibi inherētes & scibiles & uiā
sensus. g^o quo ad istas passiones ē alia z^a
speculatiua. que dr phisi. seu naturalP. &
sic pp z^a ps antiis. Preter istas tres nō
pot inueniri aliqu alia scia speculatiā que
non cōtineatur sub istis P sub aliqu istarx
puta si sit de aliqua substātia inferiori P
in aliqua istarum includatur puta si sit
de aliquo accidēte. g^o tantū sunt ille tres
didētes sciax spe^ua. penes tria subiecta
bzntia cōditōes supius explllas. & sic pp
totum ans. & sic ad qoem. AD pri
mum in op^m pp ex z^o articulo qu loyca
lz sit spe^ua nō tn ē realP. & iō nibil ad p
positum de ea. Ad z^m dicendum qu
supponit falsum. s. qu qutitas sit subiectū
mathe. sicut dictum est in z^o articulo.
Ad z^m. dictum est in z^o articulo qa
lz de substantia incorporeā sit possibilis

aliqua scia spe^u nō tñ est nobis cognos
cibil naturali uia sensi. & iō n ibi facit
ad ppōitum. Ad q^m. dictū fuit i p^o
libro & ēt in uno notabili exponendo lit
teram. aīs enim est falsum. naī metha.
non cōsiderat oīum qditates nisi tantuī
in uniuersali & mō p̄exposito. Ad ul
ti^m dicēdū q^z l^z metha. mathe. & phisi.
tractāt de quātitate: differēter tñ. quia
metha. inq̄tum ē p̄ entis & h^z rōnem
entis. phisi. aūt ut pōt esse subiectū mo
tus. mathe. uero sub ratōne precisa quā
titatis.

Vnde de ente p̄ accidēs
Trum de ente p̄ accidēs
p^o possit eē scia. ui² q^z sic.
nam de quocūq^z pōt eē d^l
mōstratio: pōt eē scia. qa
demōstratō est sillogismus faciens scir
p^o poste. sed de ente p̄ accidēs p^o de
monstrat hic Ar. aliq. sicut pat^z. g^o &
cetera. // Pre^a. scia subalternata est de
ente p̄ accidēs p^o. g^o de tali ente p̄ ac
cidēs pōt eē scia. q̄na est euīdēs. & aīs
p². tū. inducēdo in p̄spectiā: musica: &
astrologia. nam de linea uisuali multa p̄
cedit p̄spectiuus q^z p̄ solam rōnem linee
non insunt. alioqⁿ p̄spectiua eēt pure ge
ometrica. Simili oīdit multa q^z p̄ sola^z
rōnem uisualitatis nō insunt. alī eēt pure
naturali. g^o q^z qd ē subiecti eius includit
ambo. q^z qdē nō cōstituūt nisi unū p̄ ac
cidēs. tum. qa quelibet tal^z scia subalter
natur duabus. qa utriusq^z cōditōes cōti
nentur i ea p̄ prīcipliis. qd n̄ eēt nisi sub
iectum includeret subiecta ambarū.
Cōtra phūs hic in līa. IN ISta qōe
p̄pmittam aliquas distictōes. z^o oīda^z
aliquas cōclusiones. Quātum ad p^m
sit illa p^a distictō. q^z ens p̄ accēs d^r u^o
ut li p̄ accēs priuat p̄seitatem in entitate

rei p̄ se accepta. Alio^d ut li p̄ accidēs
priuat p̄seitatem in entitate rei nō in se
sed in cōpatōe ad aliq^z cām p̄ter cuius in
tētōem euenit. modo p̄dcō in exponē
līam. Z³ distictō sit ista. q^z eē scia^z
de aliquo d^r dupl. s. pprie & stricte: &
large siue cōiter. pprie qdem de illo d^r
eē scia: de quo aliqd scit. sicut est subie
ctum de quo scit pa^o. large at & cōiter
d^r eē scia de illo qd scit. ut de cōclusio
ne. seu de passione scita de subiecto. tūc
enim magis pprie diceretur scia eius q^z
de ipo. Tertia distictō sit ista. q^z scia
pōt distingui uel ~~km~~ unitatem spēi spe
cialissime. uel generis intermedii & p̄
pinqui. P̄ et generis remoti. sicut dcūm
fuit in qōe p̄cedēti. QVANTum
ad z^m: p^a cōclusio sit ista. de ente p̄ ac
cidēs p^o accipiendo de quo pprie nō
pōt eē scia p̄ se una unitate spēi. bāc cō
clusionē oīdo sc. unius scibil i lō^o ē u^a
p̄ se cā. sed tal^z entis p̄ accidēs nō pōt eē
u^a cā p̄ se. & cetera. pbō mi. qa cū totū
illud non sit aliqd unum ens: nō poterit
eē per se cā alicui^z unius passionis. & iō
de tali nibil demōstratur nisi d^r alteruī
cōceptū quem includit. & iō illi cōcep
tui p̄ se inest tale demōstratum. nō aūt
toti cōposito nisi p̄ accēs. g^o scia u^a spē
que ē cōclusionis demonstrate n̄ ē per
se nisi de altero conceptu in tali ente cō
plexo. Z³ cōclusio sit ista. de ente p̄ ac
cidēs p^o accipiendo de quo n̄ pprie
sed cōī: nō pōt eē scia una unitate spēi
p̄ se. hoc apparet simili rōe. qa de tali n̄
pōt accipi ppriu^z mediuz ad ip^z demō
strandum nisi p̄ cōceptū alterius. & ita
non scitur nisi p̄ accidēs. // Tertia cō
clusio sit ista. q^z de ente p̄ accēs p^o ac
cipiendo de quo pprie pōt esse scia una
unitate generis pximi p̄ remoti. bāc oī
do sc. unius intelligibil plures passiones

cōtinentis pōt eē scia una unitate gene-
ris pximi uel remoti.sed ens p accidens
pōe huiusmōi.gō & cetera.pbatō mi.
nam tale ens est aliquo modo unū itelli-
gibile unico actu intelligendi.non tamē
ita simplici & p se uno actu cōcipiendi
concipitur bō albus sicut hō.tali gō enti-
natus ē corrñdere habitus p se ex talib9
actibus generat9.lz ille habitus n̄ sit ita
unus sicut ille qui cēt alterius ptis tātuz
tale quidem totū pōt multas passiōes i-
cludere quas sīp neutra ps p se includit.
lz nullam includat nisi rōne alterius ptis
ut dictum est supra.gō bitus ppri9 isti
us totius virtuali inclinat ad omēs istas
passiones sciendas de illo toto.qre ōnes
iste scie virtuali cōtinentur in bitu qui
ē p se corrñdes enti p accidēs.& ita ha-
bent unitatē in genere pximo.lz nō tā-
tam sicut illi q includūtur in bitu cor-
rñte uni cōceptui qditatio. Dices q
linea uisual nō ē itelligibil aliquo uno a-
ctu sed diuer&.ex qbus diuersi bitus rili-
quuntur alter linee alter uisualitatis.quo
rum uterq virtuali inclinat ad speculā-
dum illa de suo pprio obiecto:que i illo
obiecto virtuali includūtur.ut sic sicut
nec una scia est de toto nisi p accidens:
sic nec unus bitus virtuali includit illas
scias q sunt de una pte & alia. Contra
qa si sic dicat nō video qual unitas pos-
sit assignari scie subalterne.ut musice p
perspectiue nisi unitas aggregatōis. qd
ui² icōueniens & pōt caueri si uia supra-
posita de scia una genere teneat. AD
PR Imū in op^m dicēdū q ens p accidens
pōt uno mō accipi p cōceptu quem p
se importat hoc qd est ens p accidens.a
modo pro illa re substrata cui inest &
de qua denoijatō pdicat. 2° accipieō
intelligendū ē dictum Arx.nō p^o.argu-
mentū aut non pcedit nisi p^o accipieō

ex^m a simili.si oñdatur q de infinito &
de uacuo nō est sciētia.hoc non intelli²
de cōceptu importato.nam de infinito
& de uacuo multa demōstrat Arx.3° &
q^o phisi.sed intelligi pōt de illo substra-
to qd itelligitur denoijari a tali cōceptu

Ad z^m p3 ex solutōe qōis quō de en-
te p accidens pōt eē scia eo modo quo
ibi expositū ē .& alī nequaq. auctoritas
Arx.ad ppositum facit nam itelligit &
p^{am} & 2^{am} cōclusionem.

Vt a de ente p ac² 2° possit & facit

Trum possit eē scia de en-
te p accidens z^o dcō.uid² q
sic.nam de quocūq potest
eē demōstratio & scia.qa
demōstratio facit scire.ex p^o poste.sed
de ēte p accidēs z^o demōstrat Arx. b¹
alīq sicut p3 .gō & cetera. Pre³. qd
bz cām determinatā pōt per illam sciri
sed ens per accidens secudo mō est huius-
mōi.gō & cetera.pbatō mi.qa & phiz
hic in līa tale ens per accidens puenit a cā
naturali q est ut in pluribus & nō a cā q
ē ad utrūlibz.sed cā naturalē est deter-
nata.cū pducat ex necessitate.& per bz
distinguit a uolūtate.ergo ens per acci-
dēs bz cām determinatam. Pre⁴. qc/
qd euenit a cā iuariabili ē nec^m.& p cō
sequēs scibile.sed ens per accidens ē huius-
mōi.ergo & cetera.ma. p².qa nō uid²
effectus qnq euenire & qnq nō.nisi qa
cā qnq se bz sic uel alī ad ipm.qd non
ui² posse eē sine mutabilitate cē.si ergo
cā sit mutabil:& effectq erit imutabil
& nec^m.& per oñs scibile.pbatō mi.
qa a primo ente puenit quilibz effectq
positiuus.& per oñseqns ens per accidēs
lz re¹ eius nō sic ens per accidens p^m at ens
ē imutabile ex octauo phisi. Contra.
Arx.bic in līa. IN ISTA qōe prio

pmittam aliquas distinctōes. 2° oñdam aliquas cōclusiones. Quātum ad p^m supponendo tres distinctōes pōitas in p̄cedenti qōe. Sit ista q^a. distinctō. scie^a pōt duplē accipi. u^o p̄ hitu cōclusionis p̄ ut. s. est notitia hita p̄ cām necessari am. a^o accipit p̄ quacūq; determinata no^a p̄ cām p̄ se l̄z non necessariā. Qui ta distinctō sit ista. q; aliqd pōt sciri du² P absolute p̄ reduplicatiē. QVAN TVM ad z^m sit ista p^a cōclusio. de ente p̄ accidēs z^o accepto. s. reduplicatiue s. inq̄tum ens paccn̄s: non pōt eē scie^a hoc apparet p̄ rōem Aꝝ. qa oē illud de quo ē scia ē semp uel ut frequēter. Sz es paccn̄s inq̄tum paccn̄s nō ē huiusmo di. g^o & cetera. maior p₃. qa ens paccn̄s z^o dī in cōpatōe ad aliam cām p̄ter cuius intētōem euenit qñq; nō tñ semper nec frequēter. & iō ut sic tale ens p accidens n̄ ē scibile. Z^a cōclusio sit ista de ente paccidēs 2° non reduplicatiue sumpto sed absolute: pōt eē scia. bāc oñ do sic. oē illud qd̄ h̄z cām determiataz a qua euenit semp p̄ frequēter: ē scibile p̄ illam cām. sed ens paccn̄s z^o nō inq̄tum ens paccn̄s: sed absolute sumptū ē huiusmōi. g^o & cetera. pbatio mi. l̄z enī ex cōpatōe sol ad zodiacū n̄ possit sciri q; pluat sub cane: qa sic nō hētur causa pluiae: tñ ex cōpatōe alterius planetē ad solem p̄ ad alium planetam p̄ ad stellas fixas p̄ re^u lune sic eleuate p̄ cōpatōe multorum sīl: p̄nt sciri hec que sunt cōcurrētia & sunt cē pluiae ut in pluribus: & sic generalē in aliis. nullū enim ē ens per accn̄s re^u alicuius qd̄ non sit p̄ se effūs re^u alicuius alterius p̄ aliorū cōcurrētiū AD p^m in op^m rñsum fuit in p̄cedēti qōe. distinguendo de ente per accn̄s. Sz qd̄ pōt accipi p̄ p cōceptu quem ip̄rat hoc qd̄ ē ens per accn̄s. p̄ re sub-

strata de qua ille cōceptus denotatiē p̄ dicatur. secūdo mō nō ē scia de ēte per accn̄s inq̄tum per accn̄s. sed pōt eē p^o de ente p accn̄s. g^o secūdo mō qd̄ ē ēs casuale & fortuitū: si aliqd hic demonstratur ab Aꝝ. p̄ rōem casuale sciet² de illo cōceptu iportato. Ad 2^m dico q; mi. ē falsa. ad pbatoem dicenduz q; l̄z tale ens p̄ueniat a cā naturali: tñ quia euenit preter eius intentōem: iō tal cā non ē determinata nec ut in pluribus re^u tal effectus. l̄z sit determinata ut frequēter re^u effectus proprii quē intendit. Ad 3^m dicēdum q; ma. ē uera de cā px ma. mi. uero de cā remota. iō argumētum non cōcludit qa equiuocat. Sz contra. qa ma. ē uera de cā remota qd̄ p̄bo sic. nam si p^a cā nccō cāt mediate a: nec^o mouz ip̄m. a. &. a. nccō motum nccō mouet. b. & sic usq; ad pximā cāz cuz postetior nūq; moueat nisi mota. a. priori. Si g^o sola p^a cā cōcedat mouens nccō: se² q; om̄es nccō mouebūt. & sic stabit argumentū. Alī g^o dicēdum q; ma. est falsa. ad pbatoem dico q; cā uolūtaria sine sui mutatōe pōt alī se h̄re ad effectum p̄ solā mutatōem alterius a quo effectus depēdz. ita q; solū ex pte effectus sit mutatio. agens aut uolūtari um p̄ uolūtate antiq. est causa effectus noui. ex^m. si uolo nūc me sedere cras. tali uoluntate existente uniformi: sedebo cras. ita q; est effectus nouus a uolūtate antiqua non mutata. sic dicendum ē de primo ente. q; ipsum uolūtate antiq. & eterna: unlīt quicquid uult. ita q; ab eius uolūtate in mutabili eueniūt effectus noui quotidie Aꝝ. ad op^m intellexit Sz primam cōclusionem.

Vix ens uerum dēat se
pari a cōsideratōe metha.
ui² q̄ non. nam metha. est
prima scia & cōfissima. ḡ
maxime uidetur eē circa p^m obiectum
scibile & intelligibile. sed p^m obiectum
scibile & intelligibile ui² eē uerum. ḡ &
cetera. mi. p₃. q̄ nō ui² aliqd posse ponī
nisi uerū qd̄ cōueniat oibus intelligibili
bus si sit distictū obiectū cōtra obiecta
aliarum potentiarū. Cōfirmatur. q̄a
z^o huius dī q̄ uocari phi. ueritatis scia
rcē se h̄z. & lo² ibi de metha. ḡ ipa erit
de uero. Pre^a. unūqd̄ q̄ sicut se h̄z ad
eē sic se h̄z ad ueritatem ex z^o huius ḡ
uerum cōvertitur cū ente. sed metha. ē
de ente. ḡ & de uero. Pre^a. si uerum
excluditur a cōsideratōe metha. hoc nō
est ut uidetur nisi q̄a dicit aliqd diminu
tum. sed hoc est falsum. nam q̄ diminu
unt de pfectōe entis non attribuunt² p^o
enti. ut p₃ de cāto & finito & huiusmōi
sed uerum attribuit deo in summo. uñ
dī z^o huius q̄ prin^a sempiternorū nccē
ē semp eē uerissima. ḡ uerū nō debet ex
cludi a cōsideratōe metha. Contra.
phūs hic in līa. IN ista qōe p^o ptra
ctabo opionem unā. z^o rñdebo alī ad qō
nem. Quātum ad p^m est una opio q̄
ponit duo. p^m ē q̄ uerū ē p^m obiectū i
tellectus. qd̄ pb̄t sic. obiectū potentie
p̄ priū determinatur ad potentia cuius
est obiectum. sed uerū ē huiusmōi re^u i
tellectus. ḡ uerū ē obiectū p^m intellcūs.
ma. p₃ q̄a obiectum appetitus ut bonū
determinat ens ad appetitū. ḡ a simili u²
in aliis potentiis puta de intellectu q̄ ob
iectū intellectus determinat ens ad intel
lectum. minor declarat q̄a sup ens non
uidetur aliud determinans ipm ad itelle
ctum nisi uerū. q̄a ens ut ens de se ē indif
ferēs ad sensibile & intelligibile. Z^m

dictum est q̄ ens uerum nō est de cōsi
deratōe metha.. qd̄ p² ex uno dcō sic.
nullum distractēs & diminutū est d̄ cō
sideratōe metha. cum metha. sit maxia
scia. sed ens uerū est huiusmōi. ḡ & ce
tera. pbō minoris. q̄a cum intellect⁹ tē
dat i obiectum inqtū in intellcū est: se²
q̄ uerū cum sit obiectū intellectus dic³
rōem entis in intellectu. & iō rōem etis
diminuti & distracti. nam eē in itellcū
diminuit ab ente & strabit. Cōtra
p^m dcūm a² sic. p^m obiectum po^e & suā
rōem formalem est prius simpli ipsa
po^a uel saltem actu po^e. sed uerum cū &
te dicat rōem entis in intellcū; non ē na
turalē prius ipo actu. nam nō cōtigit co
gnoscere seu intelligere rōem entis i in
tellectu ut cogniti: nisi intelligēdo actum
intelligendi p̄ quē sic ē in intellcū. ḡ ens
uerum & m̄ te non est p^m obiectuz itelle
ctus. Pre^a. illud non est p^m obiectuz
intellectus qd̄ non intelligitur actu dire
cto sed reflexo tantum. sed uerū & m̄ te
est huiusmōi. ḡ & cetera. maior p₃. q̄a
actus directus p̄cedit naturalē actum re
flexum. cū ḡ in quolibet actu inueniat
formalē rō obiecti: impossibile est illd̄ qd̄
cognoscitur tantū actu reflexo eē pri^m
obiectū potentie. mi. p₃. q̄a & te uerū in
telligitur sicut rō intelligibl que h̄z in
telli p₉ q̄ obiectū puta lapis fuerit in
tellectus reflectendo supra rōem obie
cti. Pre^a. et dī cōtra z^m. impossibile ē
obiectum hitus excedē obiectum po^e
cuius ē hitus. sed obiectum metha. ē es
ḡ cū rō entis sit prior rōe ueri impossibile
est q̄ uerum sit p^m obiectum intellect⁹
aliogn aliqd cēt subiectū metha. qd̄ nō
h̄z rōem intelligibl inqtū tale. Pre
terea. illud qd̄ & m̄ ppriam rōempōt in
telligi nō inqtum includit aliud: ita est
p̄ se intelligibile sicut illud aliud. & p̄ nōs

Vero enim tunc debet separari a priori ens
Trum ens uerum dēat se
pari a cōsideratōe metha.
ui² q̄ non.nam metha.est
prima scia & cōfissima.g^o
maxime uidetur eē circa p^m obiectum
scibile & intelligibile.sed p^m obiectum
scibile & intelligibile ui² eē uerum.g^o&
cetera.mi.pz.qa nō ui² aliqd posse poni
nisi uerū qd̄ cōueniat oibus intelligibili
bus si sit distinctū obiectū cōtra obiecta
aliarum potentiarū. Cōfirmatur.qa
z^o huius dī q̄ uocari phi.ueritatis scia^z
rcē se h̄. & lo² ibi de metha.g^o ipa erit
de uero. Pre^a.unūqd̄q̄ sicut se h̄ ad
eē sic se h̄ ad ueritatem ex z^o huius g^o
uerum cōuertitur cū ente.sed metha.ē
de ente.g^o& de uero. Pre^a.si uerum
excluditur a cōsideratōe metha.hoc nō
est ut uidetur nisi qa dicit aliqd diminu
tum.sed hoc est falsum.nam q̄ diminu
unt de pfectōe entis non attribuunt² p^o
enti.ut pz de cāto & finito & huiusmōi
sed uerum attribuit deo in summo. uñ
dī z^o huius q̄ prin³ sempiternū nccē
ē semp eē uerissima.g^o uerū nō debet ex
cludi a cōsideratōe metha. Contra.
phūs hic in līa. IN ista qōe p^o ptra
ctabo opinionem unā.z^o rñdebo alī ad qō
nem. Quātum ad p^m est una opio q̄
ponit duo.p^m ē q̄ uerū ē p^m obiectū i
tellectus.qd̄ pbat sic.obiectū potentie
ppriū determinatur ad potentiam cuius
est obiectum.sed uerū ē huiusmōi re^u i
tellectus.g^o uerū ē obiectū p^m intellcūs.
ma.pz qa obiectum appetitus ut bonū
determinat ens ad appetitū.g^o a simili u²
in aliis potentias puta de intellectu q̄ ob
iectū intellectus determinat ens ad intel
lectum; minor declarat qa sup ens non
uidetur aliud determinans ipm ad itelle
ctum nisi uerū qa ens ut ens de se ē indif
ferens ad sensibile & intelligibile. Z^m

dictum est q̄ ens uerum nō est de cōsi
deratōe metha..qd̄ p² ex uno dcō sic.
nullum distractib^z & diminutū est d̄ cō
sideratōe metha.cum metha.sit maxia
scia.sed ens uerū est huiusmōi.g^o& ce
tera.p̄bō minoris.qa cum intellect⁹ tē
dat i obiectum inqtū in intellcū est;ie²
q̄ uerū cum sit obiectū intellectus dic³
rōem entis in intellectu.& iō rōem ētis
diminuti & distracti.nam eē in itellcū
diminuit ab ente & strabit. Cōtra
p^m dcūm a² sic.p^m obiectum po^e & suā
rōem formalem est prius simpli ipsa
po^d uel saltem actu po^e.sed uerum cū &
te dicat rōem entis in intellcū;non ē na
turali prius ipo actu.nam nō cōtigit co
gnoscere seu intelligere rōem entis i in
tellectu ut cogniti;nisi intelligēdo actum
intelligendi p̄ quē sic ē in intellcū.g^o ens
uerum &m te non est p^m obiectuz itelle
ctus. Pre^a.illud non est p^m obiectuz
intellectus qd̄ non intelligitur actu dire
cto sed reflexo tantum.sed uerū &m te
est huiusmōi.g^o&cetera.maior pz.qa
actus directus p̄cedit naturali actum re
flexum.cū g^o in quolibet actu inueniat
formal rō obiecti;ipossible est illd̄ qd̄
cognoscitur tantū actu reflexo eē pri^m
obiectū potentie.mi.pz.qa &z te uerū in
telligitur sicut rō intelligib^z que h̄ in
telligi p̄q̄ obiectū puta lapis fuerit in
tellectus reflectendo supra rōem obie
cti. Pre^a.et dī cōtra z^m.ipossible ē
obiectum hitus excedē obiectum po^e
cuius ē hitus.sed obiectum metha.ē ēs
g^ocū rō entis sit prior rōe ueri ipossible
est q̄ uerum sit p^m obiectum intellect⁹
aliogn aliqd eēt subiectū metha.qd̄ nō
h̄ rōem intelligib^z inqtū tale. Pre
terea.illud qd̄ &m ppriam rōempōt in
telligi nō inqtum includit aliud;ita est
p̄ se intelligibile sicut illud aliud.& p̄ oīns

6
eque erit p^m obiectum intellectus. s^z bo-
nū inq̄tū distinguitur cōtra uerū &
ut nō includit eius rōem: ita est p se intelli-
gibile fm suā ppriā rōem. sic ecōuerso
uerū inq̄tū nō includit bonū. g^o bo^m eq̄
erit p^m obiectū intellectus sicut uerū. qd̄
est contra te & cōtra ueritatem. qa tūc
unius potentie eēnt duo obiecta prima.
pbatō mi. tum. qa intellectus dīras boni
inq̄tū bonum & ueri inq̄tū uerū cog-
noſcit. & eq̄ pfecte ex utraq^b pte. g^o etiā
cognoscit extrema. cum hec dīa nō cō-
ueniat bono niſi fm ppriā rōem & ut
dit a uero. tum. qa si nō intelligeret bo-
num nec aliqd aliud niſi ut includeret ue-
rum: se² q̄ nec bonū nec qditas rei intel-
ligeretur niſi per accidens. cum per ac-
cidens includit uerum. & ita intelligit p
accidens & non simplis. sicut coruscus non
cognoscit simplis si cognoscit inq̄tū ue-
niens. Propter istas rōes cōcedēdu^z
est q̄ primū obiectū intellectū nō pōt
eē aliqd niſi formalē p saltē realē & eēn-
tialē includatur in quocūq^b p se intelligi-
bili. sicut obiectū uisus n̄ ē niſi qd̄ eēti
alē includit in quolibet p se uisibili. puta
lux p color. cū aut̄ unūqd^b ens sit p se
intelligibile: & nihil possit in quocūq^b ēte
sic includi niſi ens: se² q̄ p^m obiectū in-
tellectus est ens. un Auic. p^o metha. ca^o
quito. dicit q̄ ens p^a imp̄ssione iprimi²
in aia. oēs aut̄ rōes trāscēdētes que sunt
passiones entis puta uerū: bonum. & ce-
tera. sunt posteriores p^o obiecto. & q̄l^z
earum ē eque p se intelligibl̄ nec una b^z
magis rōem obiecti intellectus q̄ alia.
Im pbatō 2^dicti p^z ex im pbatōne p¹.
qa ex eo se² qa supponit illiud. Nec rō
p p^odcō cogit. nam sicut fuit dcūm in
p^o libro potentiarū aie quedam sunt dis-
perate. & taliū sunt obiecta simplē diuer-
sa. qdam sunt subordinate quēadmodū

se h̄nt oēs potentie sensitiae re^u intellēcū
& taliū sunt similē obiecta subordiata.
ut sicut potentia est sub potentia ita ob-
iectum sub obiecto. obiectū g^o intelle-
ctū ē cōissimū & abstractissimū & ista
abstractio & cōitas ē determinatio talis
obiecti. nec o^z q̄ determinietur p aliquid
posterioris ente. Supponit ēt rō ut credo
unum falsum. s. q̄ bonū determinet ob-
iectū appetitus qa sicut ens sub rō ētis
est primū obiectū intellectus: ita & uo-
lūtatis de q^o alias. QVANTVm
ad 2^m p^o pmittam aliquas distinctiones.
2° addam aliquas cōclusiones. De p^o
sit ista prima dististō q̄ ueritas est du-
plex. qdam ē in reb⁹ qdam in intellēcū.
Z^a dististō sit ista. q̄ ueritas in reb⁹ su-
mitur dupl̄. u^{oo} absolute fm rem. alio^o
p cōpationem ad intelligentem & cog-
noscentem. p^{oo} sumitur tripl̄. uno mō
ut dicit absolute cōformitatē producti
ad pducens. a^o mō determinate ut dicit
cōformitatem pducti ad pducens fm
imitatōem. 3^{oo} ut supra istam imitatio-
nem addit adequatōem. primus modus
istorum trium l^z uideat eē cōis 2° & 3°
tñ si noⁿ iponat ad significādū qd̄cūq^b
istotum triū fm ppriam rōem ēēt eq̄
uocū. Secundus modus iuenitnr in crea-
tura que imitat exēplar diuinū p creatū
a quo p ducitur cui assimilat alio^o mō.
Tertiq inuenit i filio dei q̄ ē ueritas i q̄
est summa similitudo ad primū pducens
fm August. hec ē cōformitas cū adq̄
tōe. Secūdo aut̄ mō pincipali. s. ut ē
ueritas i rebus p cōpatōem ad intellēcū
dī res uera tripl̄. uno^o iqtū ē de se mani-
festiuia sui cuiq^b intellectui potēti mai-
festatōem cognoscere. alio mō qa ē assi-
milatia intellectus: sibi assim libil̄. puta
mediante actu p alio spē. q^o nō ē niſi in-
tellectū creatus. a^o qa fcā maiestōne p

attributione: res ē in intellectu sicut ^ogi-
tum in cognoscente. Et ē sciēduz q̄
iste secūdus ternarius distiguit a p̄. q̄a
bitudo ad pducētē & ad intelligētē: a^a &
a^a ē. Iz qñq̄ idē sit intelligēs & pducēs.
pnt ei separi. nā si p ipossible deus eēt p
ducēs alicuius cōsimil & eql̄ fm imi-
tatōem & nō eēt intelligens: eēt primus
modus tripartitus sine z^o. similē ecōuer
ſo ſ eēt aliis deus intelligēs creaturas &
nō pducēs. quō ēt distiguant ptes utri
usq̄ ternarii iter se p̄ intuēti. Ter^o
distictō sit ista q̄ ueritas i itellcū ē du-
plex fm eius duplē opatōem. q̄x utra
q̄ nat̄ ē itellcū ſorari obiecto ut mē-
suratū mēsure. ex quito huius ca^o d̄ ad
aliqd. una ueritas d̄ icōplexa. a^a oplexa
ē aut̄ inter istas ueritates dr̄ntia. u^a: q̄a
ueritati icōplexo nō oppo² falsitas. ſz ig-
norātia tantū. & sic itelli² illud tertii de-
aia q̄ itellcū circa q̄ qd ē ſemp ē uerg
sicut ſenſus circa ppriū obiectū. & itel-
ligendū ē pſcile circa oceptum ſimplē
ſimplicem. q̄a circa cōceptuz n̄ ſimplē
ſimplicē Iz nō poſſit eē ſorali falsus: tñ
pōt eē virtualē falsus. apprehēdēdo ali-
qd ſub determinatōe ſibi nō cōueniente.
uñ quito huius ca^o de falſo d̄ q̄ ē aliq
rō in ſe falſa. n̄ ſolū de aliquo falſa. & tñ
iſta rō in ſe falſa ē intelligibl̄ ſimpli ap-
phēſione. Iz ip̄a nō exprimat aliqd quid
niſi forte qd nōis. z^a ēt ueritati. ſ. oplexo
oppo² ignorātia priuatie & falsitas otrā
rie. qñ. ſ. uniūt q̄ in re nō ſunt unita.
Z^a d̄ra ē i mō eēndi ueritatis in hac op-
atōe & illa. Iz ei in utraq̄ opatōe itellcū
ſit ppriue ueritas: p̄ tñ nō ē ibi obiectie
ſed formalē. z^a ēt ē ibi formalē & obie-
ctie. neutra enī e i itellcū obiectie niſi re-
flectēte ſe ſup actū ſuū cōpando illū ad
obiectū. q̄ reflexio. ſ. in cognoscēdo q̄ a
et us talē ſimiſ P dissimil obiecto: n̄ ē

n̄iſi i cōpōe & dioe. Ad cui⁹ maiore
evidētia ē notādū q̄ ueritas i cōplexa ē
bitudo cōformitatis & similitudis aet⁹
ſimplis ad obiectū ſimplex itelligibile.
ueritas aut̄ cōplexa ad obiectū cōplexū.
ueritas p̄ ſubiectie & ſorali eſt in actu
ſimpli. z^a uero in actu oplexo q̄ ē oplexo
& dio. neutra aut̄ ē in itellcū obiectie ni
ſi in itellcū ſe reflectēte ſup actū ſuū &
cōpante ip̄m ad obiectū. utrū ſit ſibi ſi-
mil & cōformis P nō. & tūc cognoscit
iſta cōformitatē & ſimilitudinez que ē
formalē ip̄a ueritas. hec at̄ reflexio & cō-
patō nō ē ſine cōpōe & dione. q̄re ſe² q̄
in ſola opatōe cōplexa ē ueritas obiecti-
ue. Dubiū tñ ē utrū hec ueritas & i^a
ſit relatō real P rōis. De ueritate icō-
plexa dicēdū q̄ cum ſit de z^o relatiouz
q̄ ſit real expte opatōnis. q̄a opatō iſta
eēntialē dependet ex obiecto ut mensu-
ratū ad mēſurā. ſed ē rōis expte obiecti-
tum. q̄a obiectū ut ſic h̄ eē diminutuz
nā eē cognitū diſtrabit ab ente. tū. quia
obiectū ē mēſura q̄re n̄ dependet eēnti
alē ab opatōe mēſurata. De ueritate
oplexa dicēdū ē eodē ſi ip̄a ſit illa ſor-
mitas opatōis ad obiectum ut pdcūz ē.
ſi at̄ ut qdam dicunt ueritas cōplexa ſit
cōformitas iter ptes obiecti puta inter
p̄dicatum & ſubiectum; tūc utrūq̄ erit
relatō rōis. q̄a extrema ut ſic ſunt entia
rōis ſup quoq̄ h̄ tūdie fundat iſta ſor-
mitas q̄ ē ueritas formalē. Si aut̄ de-
tur utraq̄ opio. r̄ndēdū ē ſicut p̄ ex p̄-
dcis.

DE SECUNDŌ p̄cipali ſit iſta p̄ ſcōclusio. ueritas in itellcū ſz
opatōem cōplexam non ē de cōſidera-
tōe metha. rō huius eſt q̄a tal̄ ueritas P
eſt relatio real P ſolum rōis & duas op̄i-
ones. ſi eſt real p̄tinet ad cōſideratōem
libri de aia. ubi agitur de potētiis aie. ex
natura enim actus intellect⁹ cognoscit

quō est fundamen̄tū m̄ta p̄ relatiōis. Si est relatiō rōis & m̄ aliā opionē: tūc p̄tinet ad cōsideratōem logici. cuius est cōsiderare uerū & falso. possibile & i. possibile. & oēs alios mōs cōpōis. simili dicēdum est de ueritate incōplexa itellectus. // Z̄a cōclusio sit ista. ueritas i rebus p̄sumpta. s. p̄ cōpatōe z̄ ad producentem: ptinet ad cōsideratōnē metha. hanc oñdo sic. illud reale uerū qđ nō cōtrahit ens ad q̄tum nec ad motū: ptinet ad cōsideratōnē metha. sed uerū reale dictum isto mō est huiusmōi. ḡ & cetera. pbatio minoris. q̄a ut p̄z ex p̄dcis tale uerum inuenitur in diuinis ubi nec est motus nec q̄titas. // Tertia cōclū sit ista. uerum reale sumptū p̄ cōpatōe z̄ ad cognoscentem p̄o illorū trium: ptinet ad cōsideratōem metha. pbatio hūius. nam tale uerum cōuertitur cū ente ḡ ptinet ad metha. sicut & ens cū quo cōuertitur. añs p̄z. q̄a oē ens q̄tum ē de se est manifestuum sui cuicūq; intellectui potenti cognoscere ip̄m. // Quarta cōclusio sit ista. uerum reale sumptū p̄ cōpationem ad cognoscentem 2° & 3° istorum triū: non ptinet ad cōsideratōe z̄ metha. rō p̄ secūdo mō est. quia tale uerum non cōuertitur cū ente pat̄z nam cōtrahit ad actū determinatum ut patet. ḡ nō ptinet ad metha. q̄ determinat de ente. // Rō p̄z est q̄a tale ens est uerum diminutum & cōtractūz ad ens logicū. unde omēs secūde intentōnes de tali ente pdicantur. & ideo pprie ut sic excluditur a metha. cōuertit tñ cū ente aliqualr. q̄a logic⁹ cōsiderat oia aliqualr ut metha. s; modus cōsideratōis est aliis. s. p̄ quid reale & p̄ intentōnē z̄am. sicut etiā est conuertibilitas entis simpli & diminuti. q̄a neutr⁹ alter⁹ exce-
dit in cōuitate. nā q̄cqd est simpli ens:

p̄t esse ens diminutū. quatenus oē ens p̄t eē cognitū aut intellectūz. AD ARGV menta in oppo^m l^m p^m supponit falsūz in minori ut p̄z ex p̄ articulo potest tamē responderi ad oia simp^l qđ nullum est cōtra dicta. a² enim de uero reali mō p̄expōito. dcūm aut̄ ph̄ p̄scise excludit a cōsideratōe metha. uerum in intellectu cōplexo. qđ est i cōpōe & diuisione. sicut exp̄sse p̄z in lra eius. // Cōtra. a quo nō excludit cōsideratio cāe nec effectus. sed illa ueritas in intellectu est effectus entitatis reali. iuxta illud in predicamentis in eo q̄ res est uel nō est dīoratō uera uel falsa. // Respondeo. ma. est uera de cā totali. non sic est in ppōito. nam ueritas triplex exclusa oio a methaphi. dependet ab intellectu. ita q̄ res ex se non est sufficiens cā alicuius istarum. l^m ad illam requiratur ut p̄bat auctoritas allegata. ita q̄ li in eo non dicit cām p̄scisam ueritatis in intellectu. sed requiritur intellectus cōponens pdicatū cum subiecto.

Explicit sextus liber.

IRCA Septimum librum q̄rit: Vtruz inherē³ sit de eēntia accēntis. ui² q̄ nō. nā eēntia passionis pre cognoscit dīmīratōi cū sit me^m in demōstratōe ut dī 2° poste. sed inherē³ eius non p̄cognoscitur sed cōcluditur in demonstratōe. ḡ inherē³ non est de eēntia passionis. // Pre³. si sic: ḡ dicēdo accēns

ens p̄ticipatōem reducīt. z̄c. dicendū
q̄ i¹ ppō maior nō est p¹, sed reducitur
ad istā. oē ens ipfectū reducīt ad pfectū
sed q̄a oē ens p̄ticipatōem est ipfectū
& tantū illud ens est pfectū qd̄ ē ens p̄
eētiā. iō se² i¹ maior q̄ oē ens p̄ticipa
tōem z̄c. i¹ aūt ppō oē ipfectū reduci²
ad pfectū sic intelligēda est. nā aliqd ē i
pfectū du². u^{oo} km ipfectōem sim² que
. s. nō nccō h̄z ipfectōem ānexā q̄a nō in
cludit in se limitatōem. ut hoc bonū. &
hoc unū. & hoc ens. hoc sapiēs. & simi-
lia. a^{oo} est aliqd ipfectū nō km pfcōem
sim² q̄. s. de rōe sui includit limitatōem
ut hic bō. hic bos. hic asinus. z̄c. & id o
nccō h̄z ānexā ipfectōem. ipfectū p^{oo} re
ducīt ad pfectū eiusdē rōis. puta ad bo-
nū. ad unū. ad ens. ad sapiēs. q̄ iportāt p̄
fectōem sim². & ista pōt dici redu^o uni
uoca. sed ipfectū z^{oo} nō reducīt ad pfe
ctū p̄ eētiā eiusdē rōis. puta ad rōe³ spe
cificā. q̄a ip̄a aliqd includit ipfectōis q̄a
limitatōem. & iō km illā nō pōt eē ali-
qd pfectū sim² pp² limitatōem. sed re
ducīt ad pfectū primū qd̄ est pfectum
sim² equoce tñ & eminenter icludēs illā
pfectōem. & ista po² redactō equoca.
bonū g^o ipfectū reducīt ad bonū pfcūz.
sed hic bō q̄ est ipfectus & si² hic bos n̄
reducitur ad boiem P bouem sim² pfe
ctū sed ad sumū ens & ad sumū bonum
qd̄ est deus q̄ illā pfectōe³ uirtuālē iclu
dit. nō g^o est dare boiem nec bouē p̄ eēn
tiā q̄ dī p̄nt appellari. Ad 3^m qñ di²
q̄ q̄cūq̄ sunt meliora sunt ponēda i uniuerso.
dico q̄ uerū ē si illa pō sit possiblē
& nō icōpossiblē. sed eē plures deos ē in
cōpossible & includēs repugnatiam ut
oñsum est multiplē. & iō nō ē melius eē
plures deos. qd̄ enī nō est melius nisi ex
pōe icōpossibiliū nō est melius. immo nec
bonū sim². sicut illud qd̄ non est nisi ex

pōe ipossibili & repugnatiā includēte n̄ ē
oīo. sed ipossible est ipm eē P ponī inēē
bene ḡ cōcludit phūs q̄ nō est bonū in
uniuerso pluralitas p̄cipatuū. unus ḡ ē
princeps totius uniuersi q̄ est deus bene
dictus uiuēs & regnas sup uniuersaz cre
aturam a seculo usq; in seculum:

A M E N

Excellentissimi sacre theologie pfe
lloris ordinis minorū Antonii Andree
sup.iz.libros metha.qōnū. Reuerēdus
p̄ eximiq̄b̄ sacre theo^e pfessor Magi-
ster Thomas de Anglia ordīs beremi-
tarū actu in citate patauina legēst:diligē-
tissime emēdanda examinatōti institit
emēdādo. Instātia expēsisq̄. M. Nicho-
lai petri de Harlem de Hollandia Al-
mani:coadiuuāte. M. Hermāno de Le-
wilapide de Colonia. Quarū ip̄ssio a p̄r̄
cipio usq̄ ad finē extat pacta. Anno do-
mice incarnationis. i. q. 77. Die uero. iz.
May. In clara citate Vicentina.

L A V S D E O